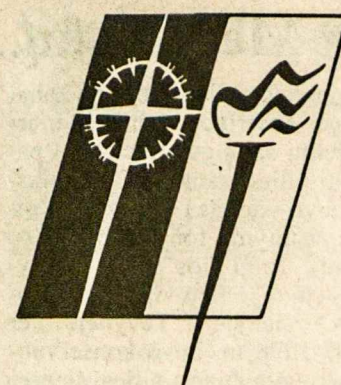

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30-31 (2837-2838) 2004 JULY-LIEPA 27 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Atvirumas veda į santaiką

Organizaciniuose, kaip ir asmeniniuose ryšiuose didžiausia nesantaikos priežastis beveik be išimties būna nesuskalbinėjimas. Neaiškumai iškylo, kai trūksta informacijos arba atvirumo apie tai, ko tikimasi, ko reikalaujama. Aštrūs nesupratimai atsiranda ypač finansų srityje. Nepasitikėjimas ir abejonės auga, kai nėra pakankamai žinių, kai neaišku, kas už ką mokės arba kiek kas kainuoja.

ATVIRUMAS yra svarbus didelėse ir mažose organizacijose, nors ne visada praktiška viską atskleisti. Pavyzdžiui, valstybės paprastam piliečiui sunku, gal net neįdomu yra apčiuopti valdžios finansinius sprendimus. Tenka pasitikėti, kad jie yra daromi remiantis rimtais duomenimis, ypač kai viešinamos žinios dažnai yra žiniasklaidos ir įvairių grupuočių tendencingai pateikiamos. Šiek tiek kitaip tvarkomasi bendrovėse, kur viską lemia apyskaitos "paskutinioji eilutė", stengiamasi žiūrėti pelną didinti, bet dėl žmoniško godumo irgi atsiranda sukčiavimai ir neskaidrumai. Ar yra panašumų ne pelno siekiančioje veikloje? Visuomenė čia irgi tenka pasitikėti organizacijų tvarkytojais ir suprasti, kad jų sprendimai nėra nuteikti prieš narius-vartotojus, o taikomi bendram gerui ir išsilaikymui. Visi organizacijos reikalai nebūtinai aktualūs visiems nariams. Tačiau visose organizacijose turėtų būti aiškos veiklos gairės ir nariams turi būti teikiama teisė kelti klausimus, gauti aiškius atsakymus. Demokratinėje santvarkoje turėtų būti įmanoma svarstyti, daryti išvadas, ir, reikalingi esant, pakeitimus. Jeigu pačioje organizacijoje išskiriama dalis narių, kuriems nepagrįstai teikiama išskirtinis privilegijos, tvarkytojų pareiga yra pasiaiškinti arba visiems taikyti tas pačias sąlygas. Todėl tvirčiausios organizacijos nepriklauso nuo vieno asmens vadovavimo, o nuo gerai apgalvotų įstatų ir gairių, kurios nurodo ir pateikia jų veiklą.

VIENA pagrindinių veiklos keitimo priežasčių būna finansinė. Pavyzdžiui, išėjimo spaudos darbe neretai tenka imtis išlaidų mažinimo priemonių ir dėl jų teisingai prenumeratoriams. Išėjimo spauda yra brangi ne tik ideologine prasme. Techninė ir kitokia pažanga sąlygoja, kad leidžia nebegali išsilaikyti grynai savanoriškomis pajėgomis. Pašto, popieriaus, patalpų, įrangos, spausdinimo, pastovių bendradarbių bei įstaigos tarnautojų, laikraščio išvežiojų darbo ir visų smulkesnių reikmenų apmokėjimas siekia įspūdingas sumas - ir brangsta. O prenumeratorių skaičius mažėja, negausėja ir skelbimai. Viešuose komerciniuose laikraščiuose skelbimai išlaiko leidybą, leidžia apmokėti visus bendradarbius, pirkti naują techniką, padengti pristatymo išlaidas. Ne visiems mūsų spaudos skaitytojams aišku, kad skelbimai yra bet kokie asmeninio ar organizacinio pobūdžio pranešimai, ne tik komercinės reklamos. Bet kurioje spaudoje, išskyrus ne verslo pagrindu leidžiamus bendraraščius ar biuletenius (beje, kanadiškose parapijose dažnai matyti biuleteniuose juos remiančių firmų skelbimėliai), už užimamą vietą reikia mokėti. Mūsųose išlaikymo našta padeda nešti aukos. Todėl apskaičiavus prenumeratorių retėjimą, išlaidų augimą, nepastovias aukas, leidėjams tenka kelti prenumeratorių ir skelbimų kainas, mažinti puslapių skaičių, panaikinti kai kurias paslaugas, kaip laikraščių nemokama dalinimą ar pristatinėjimą.

Kaip ir kitų organizacijų vadovybėms, spaudos leidėjų nuolatinė pareiga yra išlaikyti darbų tęstinumą, prižiūrėti aukotojų sutelktas lėšas, jų nešvaistyti. Tikimasi, kad prenumeratoriai ir visi skaitytojai supranta, jog išėjimo lietuviška spauda negali teikti labdaros, bet atvirkščiai - ją reikia šelpti ir saugoti. **RSJ**

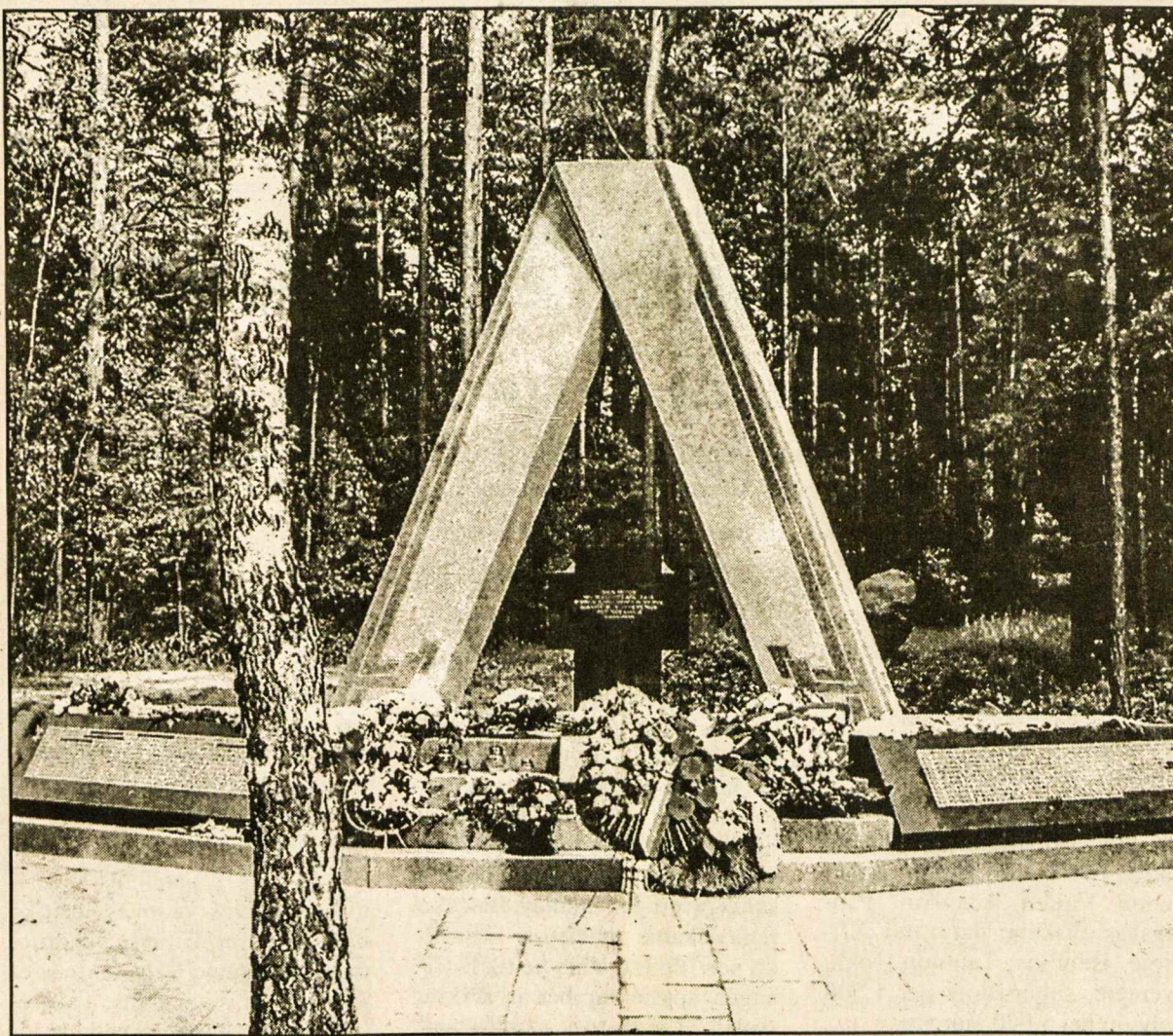
KANADOS ĮVYKIAI

Naujas ministrų kabinetas

Ministeris pirmininkas Paul Martin liepos 20 dieną sukvietė naujai sudarytą ministrų kabinetą į generalinės gubernatorės oficialius rūmus - Rideau Hall. Generalinė gubernatorė Adrienne Clarkson oficialioje ceremonijoje prisiekė 37 naujus ministrus. Iš 308 parlamento narių tik 135 priklauso liberalų partijai, todėl naujai sudaryta mažumos vyriausybė turės bendradarbiauti su kitomis partijomis. Ministerio pirmininko pavaduotoja, kartu einanti ir viešojo saugumo ministerės pareigas, paskirta Anne McLellan; užsienio reikalų - Pierre Pettigrew, finansų - Ralph Goodale, krašto apsaugos - Bill Graham ir kiti. Buvęs ledo ritulio profesionalas vartininkas Ken Dryden paskirtas socialinio vystymosi ministru. Jean Lapierre, kuris 1990 metais paliko liberalų eiles ir įsijungė į "Bloc Québécois" partiją, grįžęs pas liberalus tapo transporto ministru. Toronto lietuviams labiau pažįstama Jean Augustine

neteko ministerės pareigų. Proporcijai daugiausia ministrų buvo paskirti iš Britų Kolumbijos provincijos. Iš 37 ministrų tik 8 yra moterys, tačiau jų santykis pačiame parlamente yra dar mažesnis. Yra galimybė, kad devintoji moteris gali tapti ministre, jei ji išsilaikys parlamente perskaiciavus balsus Vakarų arktikos rinkiminėje apylinkėje. Opozicijos vadas konservatorių Stephen Harper kritikavo Paul Martin, kad jo sudarytas ministrų kabinetas neturi pakankamai patyrimo krašto valdyme. Naujųjų demokratų partijos vadas Jack Layton sudarė savo šešėlinį kabinetą ir tikisi iš Paul Martin išgirsti pozityvių išvadų sveikatos įstaigų privatizavime.

Olimpinių vasaros žaidynių atidaryme Kanados vėliava nešė džiudo rungtynių veteranas, 32 metų amžiaus Nicolas Gill. Po olimpinių žaidynių Australijoje jam buvo atlikta kelio operacija, tad nesitikiėjo daugiau (Nukelta į 6-tą psl.)

Naujas paminklas Paneriuose nacių sušaudytiems Vietinės rinktinės kariams paminėti. Atidengtas įskilmingai š.m. birželio 19 d. Nuotr. G. Kurpio

Neleiskime sunykti Medininkų piliai II

ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Medininkų apylinkės nutautėjo paliginai neseniai. Čia žmonės sugudėjo. Tam prielaida buvo padaryta XVIII šimtmečiu, kai dėl jungtinės Lietuvos ir Lenkijos valstybės susirūpė, bado, maro ir kitų negandų apstūstę dideli plotai einant tolyn į pietus ir rytus už Vilniaus ir į juos ėmė keltis gyventojai iš rytų, kalbėję gudų kalba. Bet tos apylinkės dar ilgai buvo gana lietuviškos. Jų spartus nutautėjimas prasidėjo po III valstybės padalinimo, patekus į carinės Rusijos valdžią. Gudų kalbos išplitimą lėmė ypatinga situacija. Šalia prestižinės lenkų kalbos, pagal oficialią nuomonę tinkančios šventovei, buvo vartojamos dvi liaudinės kalbos - lietuvių ir gudų. Pastaroji, pačių gudų vadinta "prasta kalba", palyginti su lietuvių, turėjo nemažą privatumą. Būdama artimesnė lenkų, ypač rusų kalbai, ji teikė valstybiškaiems daug patogumų. Ją mokant lengviau galima buvo suprasti lenkiškai kalbantį dvarininką ir kunigą, rusiškai kalbantį valdininką. Kasdien turėdamas reikalų su kaimynais gudais lietuvis valstietis nejuokiomis pramoko jų kalbos.

Carinė valdžia gudėjimą visai skatino, nes šią kalbą laikė rusų kalbos tarme. Taigi vėrčiamas atsižadėti oficialiai niekinant savo protėvių "pagoniškos" kalbos, šio krašto lietuvis ėmė pereiti ne prie peršamos lenkų, bet prie "prastosios" kalbos. Lenkų kalba čia plito tik dvaruose ir miesteliuose, o kaimuose išsigalėjo "prastoji". Per XIX š. paskutinį ketvirtį ir XX š. pirmąjį dešimtmetį gudų kalba visuotinai įsivyravo, lietuviškai bešneko tik kai kurie gyventojai. Lietuvos valstietis, žinoma, nesuvokė, kad kalbos pakeitimas keičia jo tautybę. Jis ir toliau dar ilgai save laikė lietuviu, vadinosi "tuteišiu" (vietiniu), tačiau dvarininkų ir kunigų vis labiau veikiamas ilgainiui tapo "prasta kalba" šnekančiu "lenku".

Didelis smūgis lietuvių kalbai ir lietuviybei buvo suduotas tarpukario laikotarpiu, kai dėl Pilsudskio ir Želigovskio įvykdyto smurto Medininkų apylinkės, kaip ir visas Vilniaus kraštas, buvo atplėštas nuo Lietuvos ir prijungtas prie Lenkijos. Tada nutautinimą imta vykdyti valstybiniu mastu. Valstiečių vartojamą gudų kalbą ėmė traktuoti kaip lenkų (!) kalbos tarmę. Buvo įdiegta lenkų tautinė savimovė. Tačiau visai išnaikinti lietuviybės nepavyko. Atgavus kraštą

1939 m. lietuvių pareigūnai Medininkų apylinkėse rado dar palyginti nemažą lietuviškai kalbančių arba bent suprantančių žmonių. Be to, protėvių kalbą pamiršę gyventojai rodė palankumą Lietuvai. Priešiškus atsisirado vėliau.

Labiausiai gyventojus tautiniu požiūriu supriešino vokiečių okupacijos metais veikęs stiprus šovinistinis lenkų pogrindis, ypač prieš lietuvių ir lietuvių nukreiptas Armijos kraujavos teroras.

Demografinį krašto veidą pokario metais kiek pakeitė gyventojų repatriacija į Lenkiją ir jų vietą užpildžiusi migracija iš Gudijos. Tačiau lenkiškumui įsigalėti lemiama reikšmė turėjo pokarinė Stalino polonizacija, kai lenkiškomis buvo paverstos ne tik lietuviškos, bet ir daug rusiškų mokyklų. Bet koks lietuvių pasireiškimas tada buvo griežčiausiai slopinamas.

Pagaliau, prasidėjus Atgimimui, šį kraštą valdė antilietuviškai nusiteikę lenkų autonominkai, savo demagogija pralenkę stalinistus, visai mulkinę vietinius gyventojus, skatinę antilietuvišką išpuolius, net vandalinio apriaušimo. Dėl viso to iš kartos į kartą perduodamos (ne naujai išmoktos) lietuvių kalbos Medininkų apylinkėse išliko nedaug. Dabar jos naujai mokosi. Medininkuose lietuviškas darželis-mokykla buvo įsteigta 1992 m. Veikia ir lietuviška pagrindinė mokykla, įsteigta 1996 m. Vietiniai gyventojai nori, kad jų vaikai išmokyti valstybinę kalbą ir patys jos mokosi. Tačiau trūkdo ekstremistiškai nusiteikę lenkų veikėjai (savo vaikus paprastai leidžiantys į lietuviškas mokyklas!). Jie persekioja tuos tėvus, kurie leidžia vaikus į lietuviškas mokyklas, jiems visai grasina.

Nepaisant viso to, lietuviškų mokyklų autoritetas nuolat auga. Tai rodo nereti mokinių perbėgimai (net mokslo metų viduryje) iš kitakalbių į lietuviškas mokyklas. Svarbiausia tai, kad lietuviškas švietimas jau įgijo žmonių pasitikėjimą. Pasieltas jų pažinčių lūžis. Niekas iš lietuvių kalbos jau nebesityčioja, kaip darė netolimoje praeityje. Lietuvių kalba kitakalbių žmonių akyse tapo prestižine.

Medininkų pilis, kaip minėta, yra prie didelio kelio ir ją sutvarkyta bei aprūpinta reikiama informacija, mielai lankytų keleiviai. Juk praeityje ji atliko svarbų vaidmenį kuriantis Lietuvos valstybei. Saugoją Lietuvos širdį - sostinę Vilnių. Išvažiuo-

jančius iš Vilniaus rytų kryptimi palydi Medininkų vartai, laikui bėgant gavę Aušros vartų pavadinimą. Jų paskirtis buvo saugoti miestą, o to paties vardo Medininkų pilies uždavinys - ginti iš rytų pusės ne tik sostinę, bet ir visą Lietuvą. Pilis dvelkia praeities dvasia. Jos istorinė apylinka - neįkainojama vertybė. Čia atėjus pasijunti stipresnis. Atstatyta Trakų pilis tapo visos lietuvių tautos pasididžiavimas. Didinga Medininkų pilis, įėjus nesunkys, liudys ateities kartoms, kad Lietuva buvo garsi valstybė.

Netoli Medininkų, tik už kelių kilometrų, yra Juozapinės kalnas, aukščiausia vieta Lietuvoje. Ten 1990 m. buvo pastatytas simbolinis paminklas Lietuvos sujungėjui karaliui Mindaugui - įspūdingas akmuo su Mindaugo karūna ir 1253 m. data. Kasmet liepos 6-ąją - Valstybės dieną - čia Karaliaus Mindaugo kolegijos iniciatyva vyksta gražūs renginiai. Juos reikėtų toliau puoselėti, įvairinti ir susieti su atkuriamą pilimi.

Garbinga Medininkų pilies senovė yra susijusi su artima praeitimi. Ši vietovė - išsivadavimo iš Sovietijos tragiškas simbolis. Niekuomet neužmiršime, jog 1991 m. liepos 31-osios naktį sovietų budeliai iš pasalų užpuolė šaltakraujiskai nužudė Medininkų pasienio punkte budėjusius 7 Lietuvos pareigūnus, o vieną iš jų - Tomą Šerną - labai sunkiai sužeidė. Tada Medininkų vardas dėl kraupių žudynių nuskambėjo per visą pasaulį! Reikėtų tą pasienio postą su memorialu žuvusiems pasieniečiams, Juozapinės kalną ir pilį sujungti į vieną įspūdingą turistinį kompleksą, kurio vaidmuo, be jokios abejonės, būtų didžiulis krašto istorijos pažinimui ir jaunimo tautiniam bei pilietiniam ugdymui. Čia turėtų būti organizuojamos įvairios tautinio auklėjimo akcijos, priimanos ekskursijos, ypač jaunimo ir moksleivių, kuriems gyvas pavyzdžiais aiškinama garbinga Lietuvos istorija. Organizuoti nos vasaros jaunimo stovyklos. Be pilies, jos muziejaus ir įdomių rodinį lankymo, dar turėtų būti rengiami turiningi koncertai, vaidinimai, įvairūs jaunimo sambūriai ir kiti renginiai.

Pilyje galėtų būti įsteigta Lietuvos kariuomenės garbės igula - nuolatinė jos globėja ir šeiminkė. Ji eitų sargybą. Kiekvieną rytą būtų pakeliama valstybinė vėliava, vakare ji nu-

Savaitė Lietuvoje

Papildyta Konstitucija

Lietuvos seimas liepos 13 d. papildė Konstituciją įstatymu "Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Europos Sąjungoje". Įsigaliojus šioms dokumentams, ES teisės normos taps sudedamąja Lietuvos teisinės santvarkos dalimi ir bus taikomos tiesiogiai, o teisiniam ginčui iškilus turės viršenybę. "Seimas, kaip vienintelis tautos suvereniteto atstovas ir reiškėjas, vykdydamas referendumo dėl narystės ES pareiktą tautos valią, Konstituciniu aktu nustatė pagrindinius Lietuvos narystės ES principus".

Pagal priimtą įstatymą, dalis valstybės institucijų kompetencijos patikima ES institucijoms ir dalijama atsakomybė už bendrai priimtus sprendimus apimtimi, apibrėžta ES grindžiančiose sutartyse. Vyriausybei suteikiami įgaliojimai ES teisės aktų leidyboje.

Įtariamieji seimo nariai

Lietuvos generalinė prokuratūra liepos pradžioje prašė seimą panaikinti trijų seimūnų asmens neliečiamybę, stengiantis iširti baudžiamąją bylą, kurioje kyšių ėmimu įtariamieji Vytenis Andriukaitis, Vytautas Kvietkauskas ir Arvydas Vidžiūnas. Seimo nariai liepos 13 d. neigė ėmę kyšius, tačiau prašė kolegias seime sutikti su Generalinės prokuratūros prašymu, kad galėtų duoti parodymus teisėsaugos institucijoms.

Prašyme nurodyta, jog socialdemokratas V. Andriukaitis 2001-2003 m. iš "Rubicon group" valdybos pirmininko Andriaus Janukonio paėmęs 95,000 litų už įtakos darymą seime, vyriausybėje, ministerijoje ir savivaldybės svarstant bei priimant įvairius norminius aktus. V. Kvietkauskas įtariamasis 2002 m. paėmęs 25,000 litų kyšių, o A. Vidžiūnas - 40,000 litų kyšių.

Liepos 14 d. seimas atmetė Generalinės prokuratūros prašymą. Toks seimo sprendimas neigiamai įvertintas politologų, manančių, jog tai griauia seimo autoritetą. Kaip rašo ELTA-LGTIC, sprendimą daugiausia lėmė Socialdemokratų partijos bei Liberalų ir centro sąjungos (LiCS) atstovų seime balsai. V. Andriukaitis po to atsisakė seimo nario mandato. Tą pačią dieną seimo frakcijų seniūnai nusprendė paversti teisininkams skubiai parengti reikiamą Baudžiamojo kodekso pataisą, kuri leistų apklausti seimo narius nepanaikinant jų neliečiamumo.

V. Kvietkauskas atsisakė seimo nario pareikšimą pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai liepos 22 d.

Atskleidė slaptą medžiagą

Liepos 19 d. posėdžiavusi seimo Antikorupcijos komisija nutarė atskleisti visą iš Generalinės prokuratūros gautą medžiagą, susijusią su galimu seimo narių kyšininkavimu. Už tokių sprendimų vienbalsiai balsavo visi posėdyje dalyvavę komisijos nariai. Medžiagoje yra verslininko Andriaus Janukonio pokalbiai su seimo nariais Vyteniu Andriukaitiu, Vytautu Kviet-

kausku, Arvydu Vidžiūnu, Eligijumi Masiuliu, Gintaru Stepnavičiumi. Joje taip pat yra "Rubicon group" slaptos buhalterijos kopijos, apklausų protokolai.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas komisijai, vadovaujamai Nijolės Steiblienės, perdavė iš Generalinės prokuratūros gautą medžiagą ir prašo iki rugpjūčio 2 d. pristatyti savo išvadas, ar minėti parlamentariai nedarė veiksmų, nesuderinamų su seimo nario statusu. N. Steiblienė peržiūrės medžiagą "neabejojant, kad reikės keisti partijų finansavimą tvarkančius įstatymus, kad "Seimo nariai nesiežmintų tiek, kiek žeminasi šiuose pokalbiuose", rašo ELTA-LGTIC.

Valstybės lėšų paskyrimai

Lietuvos vyriausybė paskyrė savivaldybėms 9 mln. litų iš valstybės biudžeto, kad vykdytų, valstybės įsipareigojimus nuomininkams, gyvenantiems savininkams gražintuose namuose ar butuose, rašo ELTA-LGTIC. Daugiausia lėšų - beveik 3,6 mln. litų - gavo Kauno miesto savivaldybė. Liepos 5 d. Finansų ministerija jau pervedė savivaldybėms 26 mln. litų, skirtų piliečių nuosavybės teisėms išlikusioms gyvenamuosius namus, jų dalis, butams atkurti bei religinių bendrijų kompensacijoms išperkamam nekilnojamam turtui išmokėti.

Iš viso šios rūšies kompensacijoms šiemet skirta 35 mln. litų - 2,2 karto daugiau negu pernai. Kompensacijos už gyvenamuosius namus, jų dalis, butus buvo pradėtos mokėti 1991 m. Iki 2004 m. sausio 1 d. valstybė jau buvo išmokėjusi 104 mln. litų.

Pažymėjimai europarlamentarams

Liepos 2 d. seime surengta Europos parlamento (EP) narių pažymėjimų įteikimo iškilmė, kurioje trylika Lietuvoje išrinktų atstovų oficialiai tapo šios institucijos nariais. Pagal įstatymą jie turėjo atsisakyti kitų darbų priimdami naujas pareigas.

Birželio 13 d. rinkimuose daugiausia mandatų (penkis) gavo Darbo partija, rašo ELTA-LGTIC. Sraša viršūnėje - 49 metų ekonomistė Ona Juknevičienė, 2000-2001 m. patarinėjusi tuometiniam ministeriui pirmininkui Rolandui Paksui įmoninių privatizavimo ir reorganizavimo klausimais. Ekonomistas Arūnas Degutis (45 metų) buvo Aukščiausiosios tarybos - Atkuriamojo Seimo deputatas. Taip pat ekonominį išsilavinimą turi 51 m. Danutė Budreikaitė, dirbusi seimo Biudžeto ir finansų komiteto patarėja. Medicinos gydytoja 33 metų Jolanta Dičkutė dirbo Kauno regiono plėtros agentūroje, Lietuvos sveikatos projekto Kauno apskrities koordinatore. Šarūnas Birutis, 42 metų ekonomistas, buvo ES derybų skyriaus "Mažos ir vidutinės įmonės" sektoriaus vadovas. Socialdemokratų partija turės du atstovus Europos parlamente - buvusį Lietuvos komunistų partijos sekretorių, Nepri-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Atvirumas veda į santaiką

Išėjimo spauda yra brangi ne tik ideologine prasme

Neleiskime sunykti Medininkų piliai II

Jos vardas dėl kraupių žudynių nuskambėjo per visą pasaulį

Susitikimai su seimo pirmininku

Taip pat ragino lietuvius grįžti į tėvynę

Iškili tautinių šokių šventė

Išėjimai būtų labai naudinga daugiau bendrauti su Lietuva

"Nesigailėjau likęs Lietuvoje"

Labai paprasta - kunigas turi būti su savo tauta

Kai rašytojai ir skaitytojai gyvena stovyklose

Tada buvo ypač gyvas palikto gimtojo krašto ilgesys

Tikinčiųjų kova prieš sovietinę okupaciją

Atsisakęs išvykti į Vakarų, jis įsteigė "Tauro" apygardos štabą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$50, mėmė – \$60, garbės – \$70. Oro paštu į užjūrus – \$170, paprastu paštu – \$60.
Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. Subscriptions: regular \$50.00, patron \$60.00, sponsor \$70.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation dept. 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Pasaulio jaunimo dienų, įvykusių Kelne, Vokietijoje 2005 m. rugpjūčio 16-21 d., programą ir ruošą apibūdino kun. Ulrich Hennis susitikime, surengtame birželio 10 d. Vilniaus arkivyskupijos Jaunimo centre. Organizacinio komiteto narys pranešė, kad iš viso laukiama atvykstant iki milijono jaunų žmonių iš viso pasaulio. Susitikimui pasirengti susibūrusios nedidelės komandos, turinčios savo dvasios vadą. Siekiama įtraukti parapijiečius. Atgaivinas jaunimo bei kunigų bendravimas, organizuojamos kelionės ir kiti renginiai. Jaunimo dienų Kelne pagrindinis šūkis – "Mes atvykome į pagarbinti" – susijęs su trijų išminčių, aplankiusių kūdikėlį Jėzų, istorija. Jaunimas melis Kelno šventovėse, kur palaidoti šv. Uršulė, šv. Albertas Didysis, palaimintasis Adolfas Kolpingas. Planuojamas maldininkų žygis į Kelno katedrą.

Geđulo ir vilties diena birželio 14 d. buvo paminėta Mišiomis Vilniaus arkikatedroje, aukotomis kardinolo A. Bačkio su vysk. J. Tunaičiu. Po Mišių Tremtinių koplyčioje buvo kalbamos specialios maldos. Šiluvos bazilikoje tą dieną Mišias aukojų Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, kartu su Šiaulių vyskupu Eugenijumi Bartuliu, vyskupais emeritais Juozu Preikšu ir Juozu Žemaitiu, MIC, ir 30-timi kunigų. Pamokslė arkivyskupas apgailestavo, kad rinkimuose neabsolūtiškai 52% piliečių, kurie tai darydami nusišalina nuo svarbios pilietinės pareigos parodydami, kad jiems mažai rūpi Tėvynės reikalai. Vakare Mišios taip pat buvo aukojamos Kauno arkikatedroje bazilikoje. Liturgiją vadovavo arkikatedros administratorius kun. Evaldas Vitulskis bei kun. Robertas Grigas. Po pamaldų vyko religinės muzikos bei susikauptimo vakaras. Šiauliuose prie geležinkelio buvo padėtos gėlės, kalbėjo buvęs tremtinys Vladas Ravka, dainuotos tremtinių dainos. Dalyviai į Šiaulių katedrą nuvyko eiseną su vėliavomis, dalyvavo vysk. E. Bartulio aukotose Mišiose. Vakare Šiaulių filharmonijos salėje buvo surengtas minėjimas, kuriame koncertavo chorai, šokių grupė "Želmenėliai", buvo skaitoma poezija. Vilkaviškyje prie paminklų geležinkelio stotyje, prie Viešosios bibliotekos ir kapinės buvo padėtos gėlės ir uždegtos žvakės. Dalyviai pasiklausė trumpų kalbų, tremtinių eilėraščių, parapijos salėje pasidalino prisiminimais.

Maldininkai iš Klaipėdos į Vilnių, keliaujantys pėsčiomis, pasiekė Šiaulius birželio 9 d. Sutikti su tautine vėliava ir gėlėmis, jie ėjo į šv. Apaštalių Petro ir Pauliaus katedrą, kur vakare Mišias aukojų Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Perakvoje šiauliečių šeimos, maldininkai birželio 10 d. rytą po Mišių vyko į Kryžių kalną.

Naujasis Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis buvo įšventintas birželio 19 d. Tauragėje, Martyno Mažvydo vardu pavadintoje šventovėje. Tauragė yra tradicinis Lietuvos evangelikų liuteronų centras, kur gyvena vyskupai, veikia svarbiausios šio tikėjimo įstaigos. Vyskupas buvo išrinktas sinode, posėdžiavusiame balandžio mėnesį. Šventinėme dalyvavo aštuoni liuteronų vyskupai ir kiti dvasininkai iš Europos ir Amerikos, taip pat katalikai, ortodoksai, anglikonai ir baptistų dvasininkai. Šventinimui vadovavo Latvijos evangelikų liuteronų arkivyskupas Janis Vanags. Sveikino Suomijos liuteronų arkivyskupas Jukka Paarmaa. Po apeigų vysk. Sabutį sveikino kiti svečiai, Lietuvos vyskupų konferencijos vardu – kard. Audrys Juozas Bačkis. Naujasis vyskupas ketina apsigyventi Vilniuje.

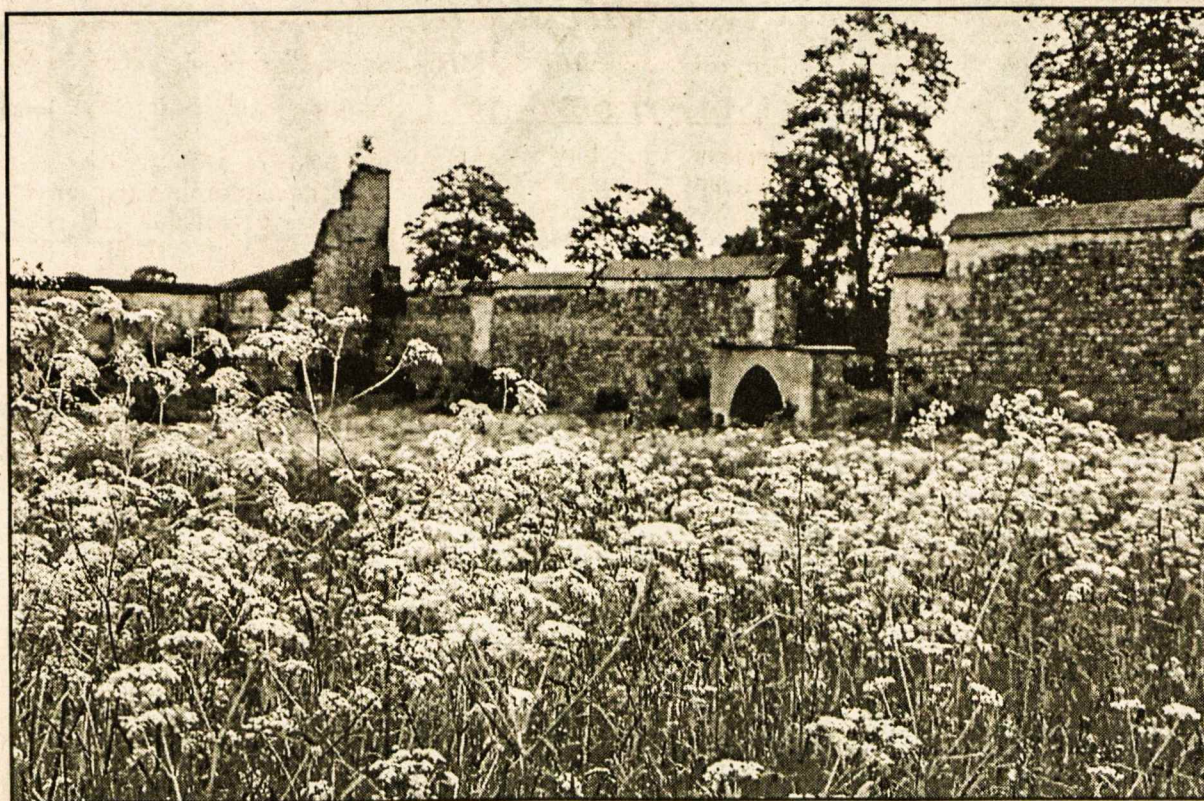
Vilkaviškio vyskupas R. Norvila dalyvavo Švedijos Visby mieste vykusioje Theobalt konferencijoje birželio 4-6 d., kurioje svarstyta tradicinių krikščioniškų tikėjimų vaidmuo Europos sąjungo-

je. Nagrinėtas klausimas, kokių galimybių teikia ir kokių iššūkių kelia laisva asmenų migracija Baltijos regione. Dalyvavo liuteronų, Romos katalikų ir ortodoksų tikėjimo atstovai. Theobalt susitikimai pradėti 1980 m. aktualiams klausimams aptarti. Šiais metais jis surengtas kartu su Europos Bažnyčių konferencija (CEC) ir Bažnyčių komisija migrantams Europoje (CC-ME). Dalyvavo atstovai iš Suomijos, Rusijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos, Danijos ir Švedijos. Kalbėtojai pabrėžė, kad socializmo patirtį turėję Rytų Europos kraštai praktiškai pamatė, ka duoda viena materialistinė mąstysena, todėl yra itin svarbus Dievo viršenybės pripažinimas – tai turėtų būti Europos sąjungoje išeities taškas, bendras tarpeliginio ir ekumeninio dialogo principas. Ekumeninį dialogą būtina puoselėti, stengiantis išvengti savosios tapatybės praradimo. Iškeltos mintys bus toliau aptartos seminaruose, kurie bus rengiami atskiruose kraštuose. Apibendrinami bus pristatyti po metų kitoje konferencijoje Visbyje.

Sutvirtinimo sakramentą birželio 8 d. Vilkaviškio vysk. Rimantas Norvila suteikė 10-čiai tuistųjų Alytaus pataisos namų Kristaus Karaliaus koplyčioje. Prieš dvejus metus sakramentą priėmė dar didesnis būrys šios įstaigos įnamy. Birželio 17 d. Elko vyskupo Jerzy Mazur kvietimu, vysk. Norvila Sutvirtinimą teikė Seinuose, o vysk. Mazur – lenkiškai kalbančioms Punksko parapijiečiams. Seinuose ir Punksko Sutvirtinimo sakramentą priėmė 70 lietuvių. Punksko parapijiečiams buvo pristatytas kun. Renaldas Janušauskas, kuris ligi šiol buvo Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos vikaras ir Ūdrijos parapijos klebonas, o dabar perims Punksko parapijos vikaro pareigas.

VII tremtinių dainų ir poezijos šventė "Leiskit į Tėvynę" įvyko Marijampolėje birželio 5-6 d.d. Šventė rengiama kas dveji metai įvairiuose Lietuvos miestuose. Marijampolėje susirinko 31 tremtinių chorai iš visos Lietuvos, apie 1300 dalyvių. Iškilmė prasidėjo poezijos ir muzikos vakaru "Ramybės" lauke, kur buvo skaitomos eilės ir prisiminimai, koncertavo solistai V. Kuprys bei D. Sadauskas, ansambliai "Girių aidas" bei "Žvirgždė". Paskelbti geriausios knygos tremties tema konkurso laimėtojai – Albinas Slavickas už eilėraščių rinkinį, Vytautas Raibikis už "Tėvynę, nepalik mūsų". Birželio 6 d., dalyviams susirinkus prie "Tauro" apygardos partizanams atminti paminklo ir iškilminga eiseną, lydimą orkestro, nuvykus į Rygiškių Jono gimnazijos stadioną, buvo aukojamos Mišios. Joms vadovavo ir pamokslą pasakė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, SJ. Šventės dalyviams pasveikino Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Povilas Jakubionis, seimo narys Andrius Kubilius, kiti pareigūnai. Chorai atliko per dvidešimt kūrinių. Šventė pasibaigė vakarone, kurioje grojo kaimo kapelos.

Kun. Vaclovas Aliulis, Vatikano radijo bendradarbis, leidkų ir žurnalo Katalikų pasaulis pirmievis, Naujojo Testamento vertimo ir lietuvių kalba redaktorius, birželio 11 d. šventė kunigystės 60 metų sukaktį. Birželio 13 d. Santaikijoje, kun. Aliulio parapijoje, kurioje jis užaugo, Mišias aukojų vysk. Juozas Žemaitis, MIC, kun. Aliulis ir jo klasės draugas, ilgametis Vatikano radijo lietuviškų laidų vedėjas, kun. Vytautas Kazlauskas. Pastarasis pasakė ir pamokslą. Po Mišių aplink šventovę ėjo Kristaus kūno ir Kraujo procesija, giedoję Lietuvos mokslo akademijos mišrus chorą ir Santaikos jaunimo chorą. Susitikime su parapijiečiais ir svečiais jubiiliata, ekumenizmo ir tolerancijos puoselėtoja, sveikino Lietuvos teisininkų sąjungos "Už Seimą ir gyvenybę" atstovai, Naujojo židinio Aidai redaktoriai ir bendradarbiai bei kiti.

Medininkų pilies griuvėsiai, apsupti augmenijos vasaros metu

Susitikimai su seimo pirmininku

Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, einąs prezidento pareigas, dalyvavo Tautinių šokių šventėje Čikagoje

EUGENIJA FEDOSEJEVA

Prieš keletą savaičių Turkijos sostinėje Stambule vyko ŠAS (NATO) viršūnių susitikimas, kuriame pirmą kartą pilnateisės narės teisėmis dalyvavo ir Lietuva, jai atstovavo laikinai einantis LR prezidento pareigas Artūras Paulauskas.

Prieš užleisdamas savo vietą naujai išrinktam Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui, Paulauskas suskubo dalyvauti XII-ojoje išeivijos Tautinių šokių šventėje, surengsioje per 1,500 dalyvių bei 5,000 žiūrovų.

Savo vizitui jis pasirinko labai tinkamą laiką, nes liepos 2, penktadienį, pietų Čikagoje esančioje "Seklyčioje" taip pat rinkosi didžiausios užjūryje JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdyba, rengusi savo einajamąjį posėdį. L.e.p. LR prezidentas maloniai sutiko papietauti kartu su JAV LB KV nariais,

išklausyti jų atstovų pasisakymų ir trumpai atsakyti į kelis klausimus.

Po to Artūras Paulauskas buvo pakviestas į Amerikos lietuvių tarybos (Lithuanian American Council) ir Jungtinio Baltijos šalių tautinio komiteto Amerikoje (Joint Baltic American National Committee) suruoštą šventinę vakariene Lietuvos įstojimo į NATO ir Europos sąjungą progą. Stanley Balzeko lietuviškame muziejuje susirinko per 100 tautiečių ne tik iš Čikagos apylinkių, bet ir iš kitų valstijų bei Kanados. Prieš prasidedant vakaronei ALTos pirm. adv. Saulius Kuprys surengė A. Paulausko spaudos konferenciją, kurios metu jis atsakė į užjūrio lietuvių žiniasklaidos atstovų klausimus, papasakojo apie Stambule (Turkija) vykusį NATO šalių susirinkimą, ką tik pasibaigusį LR prezidento rinkimus, bei apie dabartinį Lietuvos

gyvenimą.

Buvo kalbama ir apie tai, kad reiktų kuo daugiau dėmesio skirti išeivijos bei Lietuvos lietuvių bendravimui. Artūras Paulauskas pažadėjo, kad sugrįžęs į Lietuvą, į seimą, pasistengs atkreipti Lietuvos vadovų dėmesį į mūsų išeiviją rūpinus klausimus. Taip pat ragino lietuvius grįžti į TĖVYNĘ.

Atsaks į pateiktus klausimus, Lietuvos vadovas susitiko ir su gausnes lietuvių bendruomenę antrajame Balzeko muziejaus aukšte surengtame vakarielyje. Jis dar kartą pasveikino visus susirinkusiuosius, buvusiam JAV kongresmanui Edward Derwinsky įteikė Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino komandoro didįjį kryžį. E. Derwinsky 22 metus buvo plačiai žinomas palankus lietuviams JAV Atstovų rūmų narys, ketvertą metų buvęs prezidento G. W. Bush kabinete sekretoriumi karų veteranų reikalams.

Artūro Paulausko priėmimo Balzeko muziejuje dalyvavo Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas bei kiti garbingi svečiai. L.e.p. LR prezidentas nevengė kalbėti bei fotografuotis su visais pageidavusiais svečiais, tuo tarpu kiti galėjo vaišintis puikiai ALT narių paruoštais užkandžiais bei vynu ir pasiklausyti autentiškos folklorinės lietuviškos ansamblio atliekamos muzikos.

Artūrą Paulauską visi dar kartą galėjo išvysti rytojaus dieną, šeštadienį, vykusiam XII-ojoje Tautinių šokių festivalyje, kuris truko keturias valandas bei iškilmingoje vakarieneje "Hyatt Regency" viešbutyje. Visi suvažiuosieji liko labai patenkinti susitikę su dabartiniu Lietuvos seimo pirmininku ir puikiai pasirodžiusiais šokėjais.

~~~~~

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Kanadiečiai, susitikę su Lietuvos seimo pirmininku Tautinių šokių šventės metu Čikagoje. Iš k.: kun. Algimantas Žilinskas, Rūta Žilinskienė, prel. Edmundas Putrimas, seimo pirm. Artūras Paulauskas, Algirdas Vaičiūnas

Neleiskime sunykti Medininkų..

(Atkelta iš 1-mo psl.)

leidžiama. Rengtiniai kariniai parada, kariuomenės šventės, priesaikos priėmimas ir kitos iškilmės. Galėtų būti sutinkami ir išlydimi garbingi svečiai, organizuojami susitikimai su visuomene. Lankytojai būtų supažindinami su karo istorija, jiems demonstruojami senovės ginklai. Pilies kieme galėtų būti rodomas senovinių patrankų rinkinys. Galėtų būti laikomi žirgai, kuriais jodinėjama švenčių, paradų, svečių sutikimų metu ir pan.

Medininkai turėtų tapti vienu iš svarbiausių nutautinto Vilniaus krašto lietuviškos kultūros ir ypač istorijos pažinimo centrų, kuris padėtų atsikvosioti abejingiems savo praeičiai vietos gyventojams, stiprintų jų lietuviybę. Tai labai svarbu!

Bet visam tam padaryti svarbiausia sąlyga – atstatyti arba bent užkonservuoti unikalios pilies mūrus, prieš tai arba paraleliai archeologams gerai ištyrus visą teritoriją. Tokie darbai jau pradėti. 1955-1956 ir 1960-1962 m. pilį ir teritoriją tyrė architektas Sigitas Lasavickas ir archeologas Karolis Mekas. Nepriklausomybę atgavus tie darbai buvo tęsiami, ypač intensyviai 1992-1994 m. Kartu buvo atliktamas griuvančių mūrų konservavimas ir pilies teritorijos tvarkymas. Dar anksčiau, tuoj po Pirmojo pasaulinio karo buvo pašalinti ūkio pastatai ir kiti pilies kiemą užgrozdinę statiniai.

Lenkų okupacijos metais bandyta pilies liekanas konservuoti, bet tas darbas beveik nepradėtas. Po Antrojo pasaulinio karo pilies mūrų tyrimo ir jų restauravimo bei konservavimo darbus pradėta projektuoti nuo 1954 m.

Tuoju po to 1955-1956 m., kaip jau buvo užsiminta, mūrus tyrė architektas Sigitas Lasavickas. Vėliau inžinierius Vytautas Levandauskas analizavo mūro skiedinius, plytas. Architektas Stasys Abramauskas atliko architektūros lyginamąją analizę. Lygtina su Lydos, Kriavo ir kitomis gardinio tipo pilimis. 1959-ieji metai laikytini pilies po sugriovimų atstatymo bei konservavimo tikrąja pradžia. Tada darbams vadovavo archit. B. Paškevičius. Autorinę priežiūrą vykdė archit. S. Lasavickas. Vėliau B. Paškevičių pakeitė archit. Stanislovas Mikulionis ir kiti. Dalis griuvančių sienų buvo užkonservuota, kai kurios dalys restauruotos, tarp jų išorinių sienų plytų apdaila. Tačiau daug kas liko nepaliesyta, sakysime rytinės ir šiaurinės sienų išorėje esančios plytinės juostos. Jos, kaip ir kai kurios kitos pilies dalys, tebenyksta ir dabar.

Džiugina tai, kad Medininkų pilimi susidomėjo ir į darbą

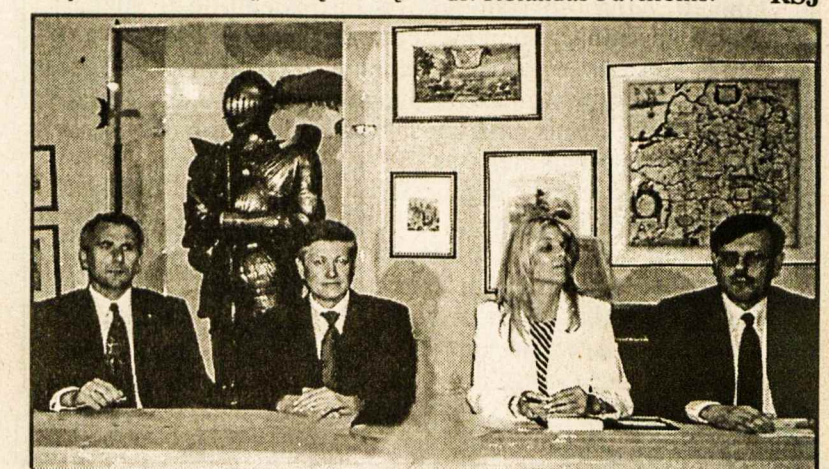
įsijungė užsienio lietuviai. Labai svarbi Amerikos inžinierių ir architektų sąjungos iniciatyva paremti pilies atstatymą. Tuo tikslu buvo įsteigtas Medininkų pilies atstatymo fondas (M. P. A. Fund). Taigi šios pilies atstatymas sujungė lietuvių, gyvenančių užsienyje ir Tėvynėje. Per 1995-1998 m. buvo konservuojamos gynybinės pilies sienos, uždengiamos naujais apsauginiais stogeliais. Galop nutarta pirmiausia atstatyti pagrindinį bokštą (donžoną) ir jame įrengti muziejų. Atstausis bokštą atgis visa pilis, o tai svarbiausia. Tačiau dėl lėšų stokos darbai vyksta su ilgais pertrūkiais. Šiuo metu dėl nepalankių susiklosčiusių aplinkybių jie visai sustojo. Pernai mirė abu svarbiausieji pilies atstatymo darbų judintojai – inž. Albertas Kerelis (USA) ir žurnalistas Jonas Albertavičius (Lietuvoje).

Dabar nepriziūrima pilis nepalaujamai yra. Gresia pavojus, kad visos iki šiol pilies mūrų gelbėjimo darbas įdėtos lėšos gali nueiti pernėk. Reikia skubiai sukurti. Būtina nedelsiant darbus atnaujinti. Visos pilies atstatymas būtų pernelyg brangi ir dabar sunkiai įvykdoma užduotis. Tačiau griuvančių sienų užkonservavimas ir pagrindinio – svarbiausiojo – bokšto restauravimas yra visai įmanomi dalykai. Suprantama, Medininkų pilies atstatymu bei jos konservavimu ir išlaikymu turi rūpintis Lietuvos valdžia. Tai jos pareiga. Tačiau neturi likti šio darbo nuošaly ir visuomenė, tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje. Ji gali ir turi paremti aukomis. Sektinų pavyzdžių turime. Antai 2000 m. miręs inž. Bronius Masiokas testamentu paliko Medininkų pilies atstatymo fondui 36000 Amerikos dolerių. Garbė jam! Juk Medininkų pilis – labai reikšmingas lietuvių tautos paveldas. Neleiskime jam pražūti!

Savaitė...

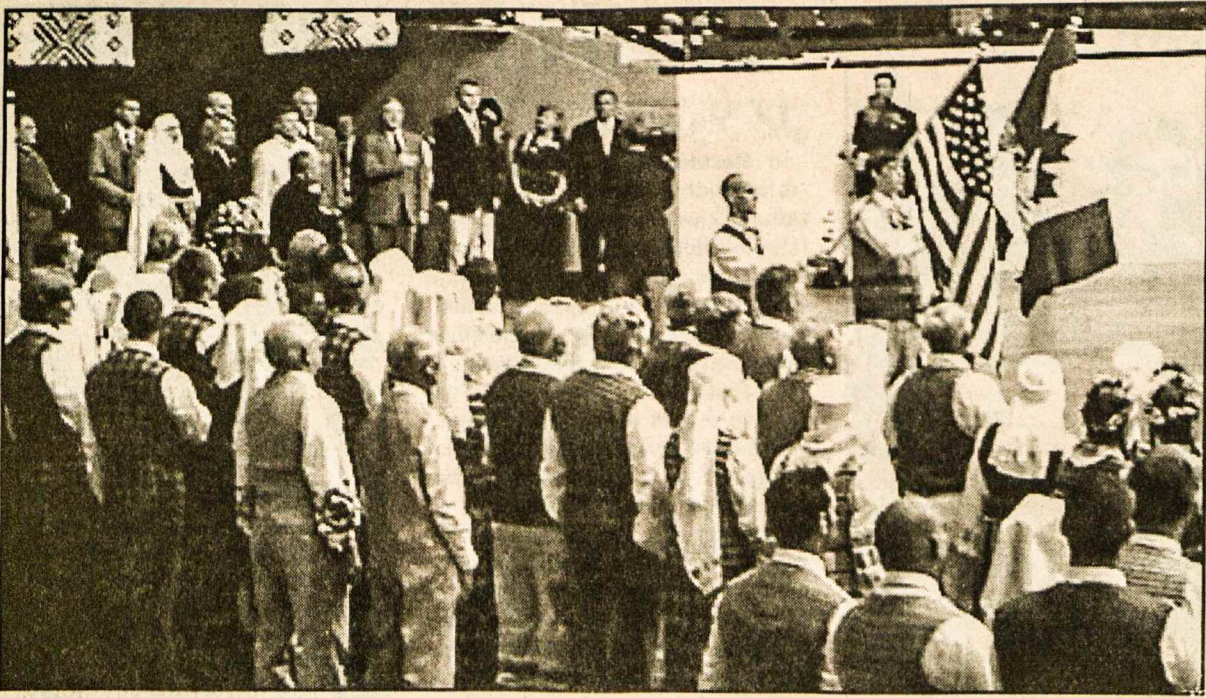
(Atkelta iš 1-mo psl.)

klausomybės akto signatarą 62 m. Justą Vincą Paleckį ir mokslininką, buvusį Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką Aloyzą Sakalą. Tėvynės sąjunga išsikovojo du mandatus, kuriuos vykdys 71 m. Vytautas Landsbergis ir ekonomistė-matematikė 46 m. Laima Andrikiėnė. Liberalcentristams atstovaus buvęs Klaipėdos meras Eugenijus Gentvilas (44 m.), finansų analitikė 48 m. Margarita Starkevičiūtė. Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga bei Liberalų demokratų partija gaus po vieną mandatą. Pirmajai atstovaus buvęs EP stebėtojas 37 m. Gintaras Didžiokas, pastarajai – buvęs Vilniaus universiteto rektorius, seimo narys dr. Rolandas Pavilionis. RSJ

Čikagoje Balzeko muziejuje įvykusioje spaudos konferencijoje š.m. liepos 2 d. Iš k.: ambasadorius Vygaudas Ušackas, seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, jo sekretorė Aušra Lapinytė, ALTos pirmininkas Saulius Kuprys

Dvyliktojo tautinių šokių šventėje Čikagoje giedant Amerikos, Kanados ir Lietuvos himnus

Nuotr. A. Vaičiūno

Iškili tautinių šokių šventė

Dalyvavo 1700 šokėjų iš Amerikos, Kanados, Brazilijos ir Lietuvos. Sveikino Lietuvos prezidento pareigas einąs Artūras Paulauskas

NIJOLĖ BENOTIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Išvijoje ir Lietuvoje

Puikiai nuotaiką į Lietuvą išsiveš ir iš Neringos atvykęs kolektyvas „Kalnapišė“ (vad. R. Norvilienė), kurie pakalbinti apie skirtumus ir panašumus anapus ir šiapus rengiamų švenčių pasakė, kad Lietuvoje būna labai daug repetitijų, o čia viskas labai organizuotai vyksta.

Šiai pajūrio vėjo užgrūdinčiai grupei viskas buvo gerai, beveik visi vyrai sportininkai, beveik visi šoka su savo žmonomis, visi už kelionę ir nakvynę susimokėjo savo lėšomis, kurias padėjo padengti vietinės organizacijos. Čikagos organizatoriai jiems pasiūlė mokyklinį autobusą pavežioti po Čikagą, o jie, pasižiūrėję į savo ilgas kojas, nusprendė, kad į autobusą neitils ir miestą apžiūrėjo pats. Į klausimą, kokią išpūdį paliko miestas, atsakė: „Galvojom, kad bus gražiau, daugiau dangoraižių, o čia dangoraižiai tik centre“. Visą grupę alsuoja energija, jaunatviškumu ir humoru, atsiveikindami jie vienbalsiai sušuko, kad čia nė vienas nepasiliekame, visi grįžtame atgal į Neringą.

Vyr. meno vadovė Rasa Poskočimienė: „Aš džiaugiuosi, kad sugebam suvesti jaunimą ir senimą, kad šokis mums visus jungia, kad nuotaika kilni, kad visi nuosirdžiai dirbo su vadove. Linkiu, kad žmonės suprastų svarbą šokių ir dainų, kad tokie dalykai nesidaro, jeigu nėra žiūrovų.“

Pastabos

Praūžus šokių šventei, lieka apmąstymai, ką aš, kaip žiūrovė, galiu pasiūlyti, kad kita kartą ir mano kolegų „žiūrovų“ gretos būtų žymiai pilnesnės.

Šventė reiškė temos, reikėjo sudaryto meninio vaizdo. Toks susijimas ir pasiūkimas, sakyčiau, savo amžių jau atgyveno. Gražu į savo vaikus pasižiūrėti tėvams, seneliams, giminiams, o šiuolaikiniams žiūrovui, kuris į salę ateina dėl pramogos, reikia reginio, reikia meno, reikia minties, kurios prisotinti sekančius ketverius metus lauktuome ateinančios šventės. Šiais technikos amžiaus laikais nesunkiai galima pagerinti paprasčiausius dalykus, kaip salės padošimas, kurio šį kartą nebuvo, palubėse kabėjo susiliejusi su salės fonu saulutė ir keli, lyg tautiniais raštais papuošti rankšluosčiai, kurių paskirties nesu-pratau nei aš, nei šalia sėdėję žiūrovai. Nebuvo apšvietimo, kuris pagyventų vaizdą, nebuvo vedamos minties į kulminaciją. Ši šventė gilesnių emocijų nepa-

Lietuvos šokėjų grupė „Kalnapišė“, dalyvavusi Dvyliktojo tautinių šokių šventėje Čikagoje

Nuotr. A. Vaičiūno

liko. Visi suėjo, pasiūko ir išsi-skirstė. Neįdėtas nei vienas šokis mūsų, dar gyvų šokių autorių: G. Breichmanienės ir J. Matulaitienės, o jos – tai mūsų iš-eivijos šokio tradicijų kartiniai akmenys.

Specialistės nuomonė

XII šokių šventėje Čikagoje žiūrovų tarpe buvo ir labai gar-binga asmenybė, puikiai žinoma šokio meno specialistams tiek Lietuvoje, tiek Kanadoje ir JAV, buvusi Pasaulio Lietuvių šokių šventės vyr. meno vadovė, šokių ir scenarijų autorė, vyr. cho-reografė, sukūrusi nuostabių ir originalių meniškų scenarijų 1994, 1998 ir 2003 metų šventė-se Laimutė Kisielienė, kuri sutiko atsakyti į keletą pateiktų klausimų:

– Kelintoje išvijos šokių šventėje dalyvaujate?

– Dešimtoje šokių šventėje šokau pati Toronto ansamblio „Gintaras“ veteranų gretose, XI-je talkinau ruošiant scenarijų ir parenkant repertuarą, o šį kartą esu žiūrovė.

– Ar matote kokių pakeitimų, ar jaučiate, kokia kryptimi suka išvijos šokių šentės?

– Galiu lyginti tik 3 pastarąsias šventes, kuriose pati dalyvavau. Aiškiai jaučiasi Lietuvos itaka. Ypač tai buvo akivaizdu Toronto XI šokių šventėje, kurioje išties dalys buvo paimitos iš Lietuvos šokių šventės, gal todėl ji ir buvo skirtinga, nes buvo pasinaudota Lietuvos patirtimi. Taip pat praėjusioje šventėje buvo tema, ir tai tam tikra daili m apsprendė repertuaro pasirinkimą. Ši šventė vėl grįžta prie koliažo principo, parenkant repertuarą ne pagal temą, o pagal amžiaus grupes ir jų techninį pajėgumą. Kadangi nėra temos, tai čia tik koncertiniai kūriniai *Blezingėlė*, *Malinas*, kurie įprasti žiūrovui ir ko žiūrovas pasigedo praėjusioje šventėje. Jeigu praėjusioje šventėje buvo daugiau kaip reginys, įtraukiantis apšvietimą, dekoracijas, rutuliuojama tema, tai čia – betarpiškas pasiūkimas.

– Kuo panašios ir kuo skiriasi išvijos ir Lietuvos tautinių šokių šventės? Kokios stiprybės išvijos šokių šventės?

– Šia tema turėčiau rašyti atskirą darbą. Dažnai pagalvoju, kad tai būtų labai įdomi tema moksliniam darbui, bet tam turi būti susidomėjimas ir parama tiek iš išvijos, tiek iš Lietuvos. Lietuvoje pirmoji tautinių šokių šventė buvo 1937 m. Kaune, o pirmoji tautinių šokių šventė išvijoje – 1957 m. Čikagoje, o po to jos ėjo labai skirtingais keliais. Jos išliko savotiškos, repertuaras daugiausia plėtėsi Lietuvos choreografų dėka, gal dėl

to, kad išvijoje viskas vyko žymiai lėčiau. G. Breichmanienės, J. Matulaitienės įdėtas įnašas, be abejo, nuspallino išvijos tradicijas. O išvijos šokių šventių stiprybė – kad šoka! Kad rengia tokias šventes. Kad šokėjų daugiau nei žiūrovų! Kad šokis pasidaro kaip lietuviybės išlaikymo siūlas. Pvz. atvykę šokėjai iš Brazilijos beveik nekalba lietuviškai, o šokdami kartu jie jaučia pasididžiavimą ir stiprybę, o jeigu dar į Lietuvą nuvažiuoja, Lietuva jiems tampa jų tautiškumo simboliu.

– Kokių naujųjų reikėtų įtraukti organizuojant sekančią šokių šventę?

– Išvijai būtų labai naudinga daugiau bendrauti su Lietuva. Reikėtų galvoti apie vadovų profesionalų paruošimą, kurie galėtų stažuotis Lietuvoje, o grįžę perimti ir profesškai panaudotų vietines išvijos tradicijas.

Renkant repertuarą buvo žiūrima į pajėgumą, o ne į dramaturgiją. Kartais parenkami ne patys geriausi Lietuvoje sukurti šokiai, kai tam pačiam pajėgumui galima parinkti žymiai geresnių šokių ir profesionalinio požiūrio.

Šioje šventėje buvo orientuojamasi į koncerto principą – tvarkingi išėjimai, įėjimai. Rasa Poskočimienė, vyriausia meno vadovė, panaudojo iš Lietuvos choreografų atsivežtą praktiką. Repeticijos jau buvo šventė!!! Vyr. vadovė buvo gerai pasiruošusi ir smagiai dirbo, vyravo puiki nuotaika. Tvarkingos repeticijos, išspręsti aikštės piešiniai, aiškūs išėjimai ir įėjimai visus šokėjus nuteikė džiaugsmingai. Gaila, kad kai kurios grupės mokėsi šokti tik dabar atėjusios į aikštę. Lietuvoje vyksta atranka norinčių patekti į šventę, o čia atranka paliekama sąžinės balsui. Toronto „Gintaras“ pats gražiausias ir tvarkingiausias ansamblis. Lemonto „Spindulys“, Čikagos „Grandis“ ir Klyvlendo „Grandinėle“ lygiuojasi į tas gretas, kaip labai gerai paruošti kolektyvai. Labai graži jungtinė šventės jaunų veteranų grupė, kurioje matosi šokėjiška patirtis ir artistiškasumas.

„Gintaro“ vadovė

Rita Karasiejienė, Toronto šokių ansamblio „Gintaras“ ilgametė meno vadovė, išvijos šokių šventių vyr. vadovė.

– Kokie Jūsų pastebėjimai atvykus į šventę Čikagoje?

– Aš, kartu su savo šokėjais, likau nusivylusi, kad Čikaga, būdamas didžiausias lietuvių telkinys išvijoje nesugeba su-traukti pakankamai žiūrovų, kurie padengtų bent salės nuomos išlaidas. Kadais šokių šventės nesutalpindavo visų norinčių žiūrovų, kai kurie likdavo už durų. Gal reikėtų tokius renginius išskirti į kitus miestus, gal reikėtų daugiau dėmesio skirti į naujai atvykusius imigrantus, kurių Čikagoje skaičiuojama apie 10,000.

Baigiant pokalbį R. Karasiejienė pastebėjo, kad jaunimui labai svarbu, jog šventės vyktų, kad jie turėtų galimybę susipažinti, bendrauti, nuvažiuoti į kitus lietuvių telkinius, nes jaunimas visada pakilia nuotaika važiuoja į šventes. J. Karasiejus priminė, kad veiklos vairą vairoja bendruomenės, kurios turėtų sudaryti sąlygas atvykti jaunimui iš Pietų Amerikos. L. Kisielienė: „Iš šventės reikėtų padaryti reginį, kad ir žiūrovas iš-eitų pakilia nuotaika.“

„Nesigailėjau likęs Lietuvoje...“

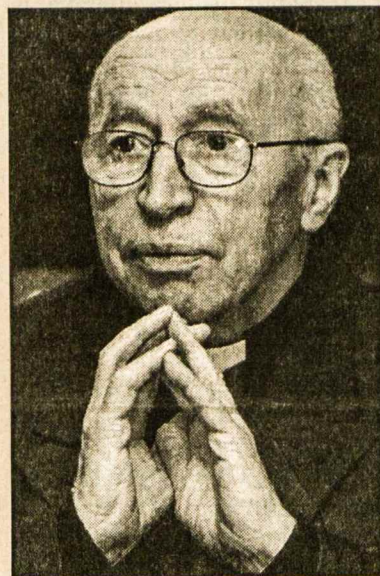
Kunigo Vaclovo Aliulio, MIC, kunigystės šešiasdešimtmetis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Sekmadienį, birželio 20, marijonams priklausančioje Vilniaus Žvėryno šventovėje (Švenčiausiosios Mergelės Marijos nekaltosios prasišėdimo) įvyko kun. Vaclovo kunigystės sukakties minėjimas. Galingai, iškilmingai skambėjo Mokslo akademijos choro giedama giesmė *Laudate Dominum*. Lotyniškai ir lietuviškai giedojo garsusis tenoras Virgilijus Noreika, senas kun. Vaclovo bičiulis. Pamokslą pasakė kun. A. Narbekovas (baigęs ir mediciną, po to pasirinkęs kunigystę).

Klebonas kun. Brilius pas-kelbė Mišių intenciją – už su-kaktuvininką prašė pasimelsti, kad kunigo kelią ir toliau lydėtų Viešpaties malonė. Sustojo prie kunigystės prasmės kun. Vaclovas. Prisiminė, kad įšventintas buvo Kauno katedroje 1944 m., jau atidundant patrankoms, kad iš penkių, kurių anuomet buvo uždėtos rankos, liko tik jis vienas. „Dėkojau ir dėkosiu, ką ge-ro nuveikė manoji karta Dievui, Tėvynei ir artimui“.

Kun. A. Narbekovas kukliai palygino save su vienuolikme-čiu vaiku, kalbinančiu šešiasde-šimtmetį išminčių. (A. Narbeko-vo kunigystei tik vienuolika me-tų). Kunigą Vaclovą pavadino kunigystės simboliu. Tai pašau-kimas labai asmeniškais, skirtingas nuo kitų pašaukimų. „Tai Dievo kvietimas ir mūsų atsakymas, apsisprendimas“. Išskėlė patį svarbų bendravimo, santy-kio su kitais, dialogo klausimą. Kunigo santykio su Dievu darną nulemia Dievo, Bažnyčios ir paties pašauktojo valia. Nuo

Sukaktuvininkas kunigas Vaclovas Aliulis, MIC

Nuotr. „Katalikų pasaulio“

Lietuva išlaikė demokratijos egzaminą

IGNAS MEDZIUKAS

Buvęs prezidentas Rolandas Paksas, siūlydamas savo kandi-datūrą į Lietuvos valstybės pre-zidentus, priešrinkiminių agitacijoje pabėrė daugybę pažadų, ne tik dalino saldinius ir tuš-nukus, bet pasirodė, kad jis la-biausiai buvo susirūpinęs savi-mi, o kitus pažadus užmiršo arba iš viso negalėjo jų tęsti. Il-gai trukęs prezidentūros skanda-las buvo rimtas išbandymas jau-nai Lietuvos demokratijai. Kai kas šį įvykį lygina net su 1991 m. sausio 13-ją.

Prezidentas, kaip aukščiausias valstybės pareigūnas, turėjo būti konstitucijos saugotojas. Tam juk buvo prisiėkęs perimda-mas pareigas. Bet jis ėmė kriti-kuoti konstituciją. Daugelis pilie-čių rinkimų metu matė jį išlen-dantį iš debesų su malūnsparniu, pažadų apakinti už jį balsavo.

Tapęs prezidentu, R. Paksas visiškai pasikeitė. Jis apsisatė kai kuriais neaiškios praeities patarėjais, o dar, matyt, slap-tai buvo prisiėmęs kažkokius įsipa-reigojimus. Atrodo, laiku buvo susigriebta. Iškelta apkalta, kuri pasmerkė prezidento nesuderina-mus veiksmus su jo įsipareigo-jimais. Lietuva išlaikė demo-kratijos egzaminą: R. Paksas nuo prezidento pareigų nušalin-tas ir neprileistas toliau kandi-datuoti.

R. Paksas, užuot rūpinęsis vargstančiais žmonėmis, kaip buvo žadėjęs, skelbia žiniasklai-da, daug pinigų skyrė savo reziden-cijos remontui. Paisydamas savo žmonos norų, jis nutarė pakeisti visa jam skirtame bute, kas primintu, kad čia gyvenęs prieš jį buvęs prezidentas Val-das Adamkus. Sienos buvo iš-griautos, išplėstas parketas. Visa

pasiektos vienovės ir priklauso žmogaus laimė.

Po Mišių kun. Vaclovas iš visos širdies dėkojo dalyviams: chorui, savo bičiuliui, taip pat maestro, pačiam pasisiūliusiame ateiti, pagiedoti. „Tai dovana kunigystei, kuri taip buvo niekinama“. Kalbėdamas apie jau-nystės, mokymosi laikus, sakė: „Mano auklėtojai buvo kunigo Jurgio Matulaičio mokiniai“.

Pabaigoje – sveikinimai, linkėjimai, gėlės. Visko labai daug (teišsipildė nors dalelė tų gražių žodžių...). Pirmiausia perskaitytas provinciole (išvykusio į užsienį) sveikinimas, paskui parapijos, V. Landsber-gio (sergančio), V. Adamkaus (susilaukęs didelių plovimų), Katalikų mokslo akademijos (perskaitytas V. Miliaus), Varg-dienių seserų (įsteigtų kun. J. Matulaičio), tikybės mokytojų būrelio, gimnazių ir dar daugelio tarp kurių Mikalajūnų iš Kalifornijos. Po akcinės ben-drovės „Ažuolas“ sveikinimo kun. Vaclovas papasakojo, kad bendrovė visai šalia šventovės stato namą, kuriame „bus kam-pūtis, skirtas marijonų vienuoly-nukui“. Pačioje pabaigoje: „Ačiū už nuosirdumą, už moralinę paramą, kurios kunigui reikia“.

Iš tikrųjų kun. Vaclovo ku-nigystės sukaktis suėjo birželio 11 d. Ją labai gražiai paminėjo ne tik marjonaai savo šventovė-se, bet ir žurnalas *Katalikų pasaulis* (2004, birželis), idėjęs redaktorės Skaidrės Vainikaus-kaitės ilga pokalbį, Lietuvos ra-dijo Rusų valandėlę, pasikvie-tusi kun. Vaclovą, *Mažoji stu-dija* ir kita žiniasklaida.

Atsakydamas į redaktorės S. Vainikauskaitės klausimus dėl pasirinktos kunigystės, kun. Vaclovas pasakė: už tuos ku-nigystės dešimtmečius „džiaugiu-siuosi ir dėkoju Dievui. Niekada nesigailėjau tapęs kunigu, nie-kada nesigailėjau 1944 m. likęs Lietuvoje, kai daugelis studijų draugų patraukė į Vakarus“. To-liau patvirtino: „Labai paprasta – kunigas turi būti su savo tauta“. Ir pridūrė: „(...) jaučiausi privilegijuotas, galėdamas tar-nauti kunigui Lietuvoje“.

Prisiminęs čia būtų kita proga išreikštos taiklios Č. Sen-kevičiaus, *Tėviškės žiburio* ve-damųjų autoriaus, mintys: „Tė-vynėje likę ir ją mylėję žmonės (anuomet) galėjo daug nuosta-bių darbų padaryti. Šiuo atžvil-giu mūsų trūpinėliai – tik ne visada vykusios pastangos išlikti savi“.

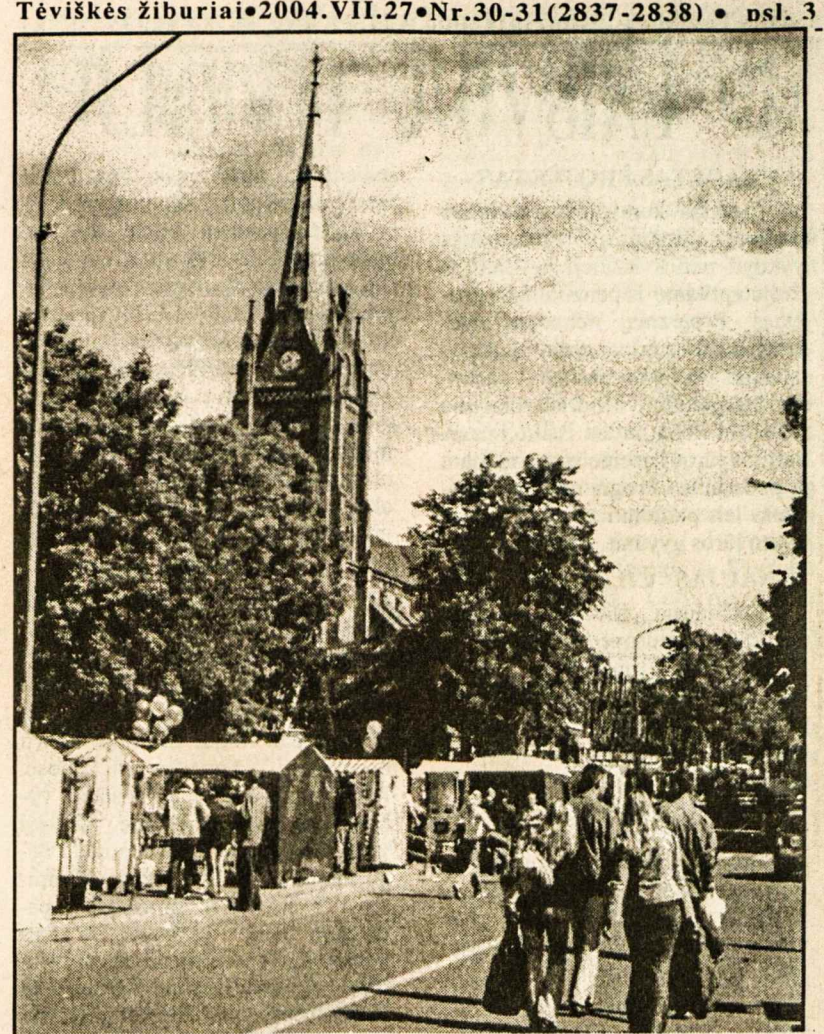
Įranga virtuvėje pakeista, per-tvarkyta. Baldai išgabenti į san-dėlį. Suvežti nupirkti iš parduo-tuvių nauji baldai su odos kė-dėmis ir minkštasuoliais.

R. Pakso darbo kabinete pa-kabintas baltos marmuro žibin-tas. Nupirkti brangus medžio staliukai vaišėms. Svečių kam-baryje įrengtos reto medžio ir marmurą imituojančios kolonos, kurioms apšviesti lubose įtaisyti žibintuvai. Prie kolonų atgaben-ta italų meistrų pagaminta ko-moda ir rašomasis staliukas. Ap-valus sietynas papuoštas bron-zos ir stiklo lydiniais.

Kaip skelbiama žiniasklai-doje, buvęs prezidentas R. Pak-sas rūpinosi savo ištaigingu gy-venimu, o liaudį maitino neaiš-kiomis pažadais. Piremtas į kam-pą, jis važinėjo po Lietuvos miestelius save teisindamas, kad kiti jam pinkles paspėdė, bet pagaliau yla išlindo iš maišo, ir jis buvo nušalintas.

Lietuvos spaudoje rašoma, kad šią prabangą prezidento kanceliarija slėpė nuo žurnalistų ir tik vėliau sužinota, kad mo-keščių mokėtojas šį prabangą, pertvarkant prezidento būstinę, kainavo apie pusę milijono litų. Taigi užuot rūpinęsis biedno-mene, buvęs prezidentas pir-miausia pasirūpino įsitaisyti prašmatnų butą, kuriame tikė-josi, kaip jam pranašavo aiškia-regė, gyventi daugelį metų. De-ja, paskutiniuose rinkimuose balsuotojai sugrąžino prezidentą Valdą Adamkų, kuris sužinojęs rinkimų rezultatus, pasakė: „Ne aš laimėjau. Laimėjo Lietuva“.

Pasaulio žiniasklaidoje rašo-ma, kad Lietuvoje susigrūmė vakarietiška demokratija su ru-sišku imperializmu. Lietuva ko-vojo su buvusio okupanto pas-tangomis įsitvirtinti Lietuvoje per palankų prezidentą.

2004 m. vasaros sezono atidarymo proga turgus prie Palangos šventovės

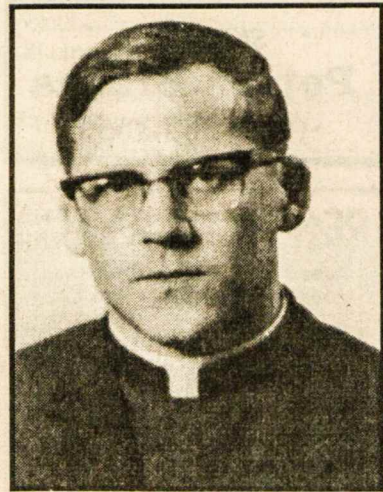
Nuotr. G. Kurpio

Odisėjiška kunigo kelionė

A.a. kunigo Petro Rukšio kelias nuo Gudijos Oršos iki kapinių Kanadoje

A.a. kun. Petras Rukšys, SDB, yra gimęs Oršos mieste, apie 200 km nuo Minsko, Gudi-joje. Kai Lietuva 1918 m. pas-kelebe nepriklausomybę, jų šeima gyveno Rusijoje netoli Smo-lensko, Babinovičių miestelyje. Šeimos tėvas Stasys buvo slaps-tėsis nuo rusų valdžios, nes Pir-mojo pasaulinio karo metu buvo pabėgęs iš rusų kariuomenės. Jo tikroji lietuviška pavardė buvo Rukšėnas, bet Rusijoje ji visur buvo rašoma „Rukšin“. Dėl slapstymosi jam į Lietuvą ir ne-beteko sugrįžti, nes tuo metu jau buvo vedęs lietuvių Kotryną ir pradėjęs auginti gausią šeimą. Po 1930 m. su daugiavaikė šeima jis atsikėlė arčiau Lietuvos ir Gudiją ir apsigyveno Oršos mieste. Ten gimė jauniausioji dukterė ir jauniausias sūnus a.a. kun. Petras.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, kun. Petro tėvelis buvo paimtas į sovietų kariuo-menę ir daugiau savo šeimoms ne-bematė. 1944 m. vokiečiams traukiantis iš Gudijos, visos naš-lės su daugiavaikėmis šeimomis buvo vežamos į Vokietiją. To-kiu būdu ir kun. Rukšio mama su savo 7 vaikais atsidūrė Vo-kietijoje. Kaip po karo visi rusai buvo vežami atgal į Rusiją, kun. Rukšio mama pasisakė esanti lietuvių ir atsakė į Rusiją va-žiuoti. Palankus lenkiškos kil-mės JAV karininkas padėjo jai pavarde pakeisti iš „Rukšin“ į „Rukšys“ ir šeimą apgyvendino pirmiausia lenkų, o vėliau lietu-vių pabėgėlių stovykloje.

A.a. kun. Petras Rukšys 1938.I.5–2004.III.16

P A D Ė K A

A+ A

HENRIKAS PETKUS

mirė 2004 m. balandžio 10 d.

Nuosirdžiai dėkojame klebonui prel. Jonui Staškevi-čiui ir prel. Edmundui Putrimui už atnašautas gedulines Mi-šias Lietuvos kankinių šventovėje ir už maldas laidotuvių kopyčioje.

Padėka visiems draugams ir artimiesiems už išreikštą užuojautą žodžiu bei raštu, užsakytas šv. Mišias, gėles, aukas liet. spaudai ir „Labdaros“ namams. Padėka karsto nešėjams, B. Stanulienėi už paruoštus skanūs pietus, ponioms už pyragus, D. Keršienėi ir M. Povilaitienei už surinktas aukas.

Dėkojame visiems, padėjusiems atsisveikinti su mūsų Henriku.

Liūdinti žmona Irena, dukters – Dalia ir Rima, žentas Ričardas ir vaikaitė Danilė

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PRADĖTAS PROJEKTAS

Europos komisijos atstovybės Rusijoje žiniomis, pradėdamas įvykdyti naftos išiliejimų Baltijos jūroje aptikimo ir panaikinimo projektą. Programą, numatytą dvejiems metams, finansuoja Europos sąjunga. Projekto tikslas – sustiprinti tarptautinį bendradarbiavimą užkertant kelią naftos išiliejimams Baltijos jūros baseine ir panaikinant jų padarinius. Programos įgyvendinimas leis padidinti žuvų, moliuskų ir kitų jūros gyvūnų skaičių.

NAUJAS „ČILI KAIMAS“

Didžiausia Lietuvos viešojo maitinimo bendrovė „Čilija“ liepos 16 d. atidarė pirmąjį „Čili kaimo“ lietuviškų patiekalų restoraną Klaipėdoje, 25-ąjį Lietuvoje. Iki šiol uostamiestyje veikė tik bendrovės picerija „Čili pica“. Naujasis 250 žmonių talpos restoranas, įrengtas buvusioje „Vaivos“ kino teatro patalpose pagal architektų Eugenijaus Juozapavičiaus ir Gintauto Pakšio projektus. Vilniaus trys „Čili kaimo“ restoranai taipgi jų suprojektuoti. Lietuvoje „Čilija“ toliau planuoja plėsti „Čili kaimo“, „Čili bistro“, „Čili pica“ bei „Čili Kiniją“ tinklus. Latvijoje šiuo metu veikia 4 „Čili“ picerijos Rygoje ir 2 Liepojoje. Pernai firmos apyvarta Lietuvoje išaugo trečdaliu – nuo 33 mln. iki 44 mln. litų, o Latvijoje 50% – nuo 4 iki 6 mln. litų. Iš viso „Čili“ tinklo picerijose, restoranuose ir kitose užėgose abiejose valstybėse dirba apie 1,200 tarnautojų, kasdien lankosi apie 30,000 žmonių.

TRŪKSTA DVIRAČIŲ TAKŲ

Lietuvos tyrimų instituto atliktų apklausų duomenimis, Lietuvos pajūryje poilsiaujantis pasigenda dviračių takų. Jų trūksta Palangoje, Klaipėdoje ir Kuršių nerijoje. Palangos turizmo informacijos centras gali siūlyti tik vieną dviratinkams pritaikytą kelią nuo Palangos iki Šventosios. Ilgesnių maršrutų mėgėjams siūloma keliauti Kuršių keliu. Nuo Latvijos ir Lietuvos pasienio iki Senosios Minijos kelias nėra visiškai pritaikytas dviratinkams, tačiau užsieniečiai juo mėgsta važinėti, rašo ELTA-LGTIC.

APDOVANOTI KARIAI

Liepos 22 d. Marijampolėje už pavyzdinę tarnybą vykdant tarptautinių veiksmų užduotis Kosovo provincijoje buvo apdovanoti 30 KFOR-9 būrio kariai. Jiems įteikti Krašto apsaugos medaliai „Už tarptautines misijas“. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono aikštėje per iškilmingą rikiuotę medalius kariais įteikė laikinasis Logistikos valdybos vadovas plk. lt. Saulius Rožėnas. KFOR-9 būrys ŠAS vadovaujamoje misijoje Kosovo tarnavo nuo praėjusių metų spalio 10 d. iki š.m. balandžio 15 d. Kariai tarnavo JAV Aukštosios kariuomenės, Lenkijos ir Ukrainos batalione Kosovo pietuose. Pagrindinės būrio užduotys buvo patruliuoti savo atsakomybės rajone, saugoti objektus.

MAŽINA PVM VANDENIUI

Nuo liepos mėnesio Lietuvos

gyventojai mokės tik 5% PVM tarifą už tiekiamą šilumos energiją ir karštą vandenį vietoj iki šiol galiojusio 18%. Iki metų pabaigos 13 nuosimčių skurtumą dengs valstybė, skelbia ELTA-LGTIC. Liepos 14 d. vyriausybė patvirtino PVM dengimo iš biudžeto taisyklės. Šis potvarkis numatytas birželio pabaigoje papildytame Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) įstatyme. Pakeitimas padarytas siekiant, kad teisės aktai neprieštarautų Europos sąjungos įstatymų nuostatomis.

SKUNDAI VYRIAUSYBEI

Vyriausybės spaudos tarnybos duomenimis, Lietuvos gyventojai vyriausybei dažniausiai skundžiasi vėluojančiu nuosavybės teisių į paveldėtą žemę atkūrimu, žemės paskirties pakeitimu, dėsniu atkurti nuosavybę į žemę miestų ribose. Per pirmąjį šių metų pusmetį vyriausybės priimanajame lankėsi 2323 lankytojai, 125% daugiau negu per tą patį laiką pernai. Kreipimusi į ministerį pirmininką padaugėjo 59% – jų buvo 3723 piliečiai, 2341 – užsieniečiai. Gyventojai teigiamai įvertino Vyriausybės dienas apskrityse. Šiemet jose, surengtose 7 apskrityse, piliečiai pasinaudojo proga gauti išsamią informaciją apie savivaldos problemas, žemės, nekilnojamojo turto grąžinimą ir kompensavimą už jį. Domėtasi indėlių grąžinimu, pagauda didesnių išmokų už valstybės išperkama žemę, mažesnio turto registravimo mokesčio.

NETINKAMI PASIENIO PUNKTAI

Lietuvos pasienio veterinarijos punktai neatitinka Europos sąjungos reikalavimų, pasak Georgenbergo žirgyno varžybų ir turizmo vadovės Irinos Novikovos. Rusijos ir užsienio sportininkai, norintys dalyvauti tarptautinėse jojimo varžybose Černiachovsko mieste prie Karaliaučiaus, žirgus turės vežti per Bagrationovsko-Bezledų perėją Rusijos ir Lenkijos pasienyje, kur yra vienintelis veterinarijos punktas žirgams praleisti. Jie turės rūpintis vizomis ir keliauti papildomus 500 kilometrų. Varžybos, vienos didžiausių Europoje, įvyks rugsėjo 10-12 d.d. Prašymus dalyvauti yra pateikę apie 50 sportininkų iš 18 valstybių.

TARPTAUTINĖS PRATYBOS

Liepos 19 d. Klaipėdoje prasidėjo tarptautinės karinės pratybos „Rescuer-Medecur“. Tuo pačiu metu vykstantys kariniai mokymai Estijoje, Latvijoje bei Bulgarijoje su Lietuvos mokymų baze jungė specialias šioms pratyboms teikiamas bendrovės „Bitė GSM“ interneto ryšys. Lietuvos pratybose iš viso dalyvavo 656 kariai iš 15 valstybių. Lietuvoje buvo vykdoma medicininė pratybų dalis, Latvijoje – dirbama su krizių valdymo centru. Estijos mokymų bazė rengė povandeninių veiksmų komandas, o Bulgarijoje buvo organizuojamas kompiuterinių sistemų darbas.

RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas
(905) 383-1650

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angelė Salvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarš.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaityt@bms.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIŠ
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ IRANKIŲ

LIGONIUS PRIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Lietuvos jaunimo grupė, stačiusi „Valdovų rūmus“ iš kartono dėžių specialioje stovykloje, kurią surengė Švietimo ir mokslo ministerija ir Valdovų rūmų paramos fondas

Hamiltono „Gyvatara“ jaunieji veteranai, dalyvavę Tautinių šokių šventėje Čikagoje

Sovietmetis - baisiausias laikotarpis

VYTAUTAS KLUONIS,
buvęs politinis kalinys

Žuvo apie 6,000 sukilėlių (1863 m.); 128 sukilėliai buvo Muravjovo įsakymu pakarti; 1836 įkalinti, iš jų 972 išvežti į katorgą; 2956 ištremti iš Lietuvos; į Sibirą 1427, o 1529 į artimesnes Rusijos vietas; 4096 asmenys perkelti į kitas vietas. Iš viso represuota 9,016 asmenų. Sovietiniu laikotarpiu vien tik Vilniuje Tuskulėnuose sušaudyta ~700, o kiek sušaudyta, užmušta ir nukankinta tardant kituose Lietuvos miestuose? Ištrema ~500,000 asmenų, įkalinta Rusijos lageruose ~200,000, nušauta partizanų ~35,000, sušaudyta daugiau kaip 3,000, o kiek buvo nukankinta, užmušta tardant dar ir šiandien nežinia, bet nemažiau kaip 7,800 asmenų. Vien tik Griškabūdįje, spėjama, užkasta apie 150, o kur kitai Šakių rajono miesteliai, o kur visa Lietuva? Štai ką darė okupantai kartu su Lietuvos komunistais kolaborantais.

1918-1920 m. nepriklausomybės kovose su bolševikais, bermontininkais, ir lenkais žuvo 2,230, mirė nuo sužeidimų 2674, sužeista apie 4,000 karių. Palyginkite tuos skaičius su sovietinio laikotarpio aukomis.

Nežinodamas praicitės, žmogus patiki viskuo, net tuo, ką saką okupantai. Tai įrodo 1940-1941 m. praeitis, kai mūsų komunistai patikėjo, kad bolševikinė Rusija ne okupavo, bet „išlaisvino“ Lietuvą. Ar galima tai pavadinti išlaisvinimu, kai naikinama tautos inteligentija, kai labiausiai apsišvietusi tautos dalis grūždiama į kalėjimus, sušaudoma, tremiama į Sibirą šalčio ir bado mirčiai. (Paskaitykite E. Ignatavičiaus knygą *Kryžius šiaurėje*). O vis tie, kai kurie patikėjo ir dar šiandien tiki. Paskaitykite knygą *Lietuvos naikinimas ir tautos kova 1940-1991 m.* ir įsitikinsite.

Šiandien Rusija vėl sako kovojanti su Čėčėnijos teroristais, banditais. Faktiškai Rusija kovoja su Čėčėnija, kuri stengiasi išsivaduoti iš Rusijos jungo.

Kas šiandien būtų su Lietuva, jeigu pagal A. Brazausko siūlymą būtume eję *Step by step* iš TSRS sudėties? Labai laiku su mažomis aukomis prof. V.

Landsbergis išplėšė Lietuvą iš meškos glėbio. Ar būtume kada nors išsikovoję laisvę ir nepriklausomybę, kiek būtų reikėję paaukoti gyvybių!

Matydami kaip naikinama Čėčėnija, ar galime pasitikėti Rusija? 1940 m. Molotovas pareiškė melą, kad mūsų kariai grobia ir žudo jų karius. Ta dingstimi jie pareikalavo 1940 m. birželio mėn. 15 d., kad Lietuvą įsileistų neribotą TSRS kariuomenės skaičių. Esant Lietuvoje Rusijos bazėms ~20,000 karių. Lietuva buvo priversta įsileisti neribotą rusų kariuomenės skaičių. Taip buvo įvykdyta taiki Lietuvos okupacija. Todėl glauskimės prie ŠAS (NATO), kad Rusijos meška neišdrįstų vėl mūsų „priglausti“, žudydama ir tremdama mus į Sibirą.

Los Angeles, CA

A.A. ALBINA RALIENĖ, sulaukusi 78-erių savo amžiaus metų, išvarginta sunkios ilgos ligos priklausiusi V. Kazimiero parapijai, mirė š.m. liepos 6 d. Los Angeles, CA. Giliame liūdesyje pasiliko dukterė Birutė su šeima, sūnūs Viktoras ir Leonardas, brolis Vytautas Račauskas su šeima, sesuo Marytė Bartkevičienė su šeima. Gausios Suvalkijos krašto šeimos jauniaušiai mergaitė Albina subrendo išėjimoje. Sukūrė šeimą jau Amerikoje ir užaugino lietuviškoje dvasioje dainuojančią kartą, kuri tebeįgyvena gimtosios tėvynės ilgesį.

„Atlygink, Viešpatie, už viską jai, Albina Ralienė, ką gera yra padariusi savo giminei, šeimai ir lietuvių; šias maldas už mirusiąją, gailingą Viešpatie, priimki maloninkai“.

A.A. Albina Ralienė palaidota Cypress Hill kapinėse Bruklinyje, NY. Šalia savo vyro Leonardas, buvusio Vyrų oktoeto Niujorke populiaraus dainininko.

Stasė V. Pautienienė

Hamilton, ON

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAU TOJŲ KLUBO GIEDRAITIS pirmoji vasaros gegužinė, surengta liepos 18 d., praėjo labai sėkmingai. Mūsų gabių šeiminkų skaniai pagamintas maistas, o ypač bulviniai blynai, džiugino visus. Turtinga loterija pajavirino dienos įvykius. Malonu buvo matyti daug jaunų naujai atvykusių iš Lietuvos tautiečių. Tikimės, kad ateityje jie atsilankys dažniau. Kita klubo gegužinė įvyks rugpjūčio 29 d. Lauksime visų. A. Jusys

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVŲ arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Bostono lietuviai birželio 13 d. minėjo 1940 m. birželio tragiškų įvykių ir kartą rodė savo ištikimybę lietuviškai Šv. Petro parapijai. Mat Bostono arkivyskupija nori uždaryti šią parapiją ir parduoti Šv. Petro šventovę. Priėjo pilna šventovė tikinčiųjų čia gimusių ir naujai atvykusių ateivių. Taipgi dalyvavo didelis būrys vaikų iš lituanistinės mokyklos. Skautai atvyko uniformuoti, o kitas jaunimas pasiūšęs tautiniais drabužiais ir su vėliavomis. Šventovėje Mišias atnašavo dabartinis klebonas kun. S. Žukas ir buvęs klebonas, gimęs ir augęs Bostone, prel. A. Kontautas. Žmonės, išėję iš šventovės, iškelė plakatus ir tautines vėliavas. Minia užliejo visą gatvę. Parapijos komiteto nariai, Lietuvių bendruomenės ir dvasininkijos atstovai savo kalbose išreiškė gilų susirūpinimą dėl tokio pražūtingo arkivyskupijos sprendimo. Buvo ypač pažymėta, kokią svarbą vaidmenį atlieka lietuviška parapija naujų ateivių gyvenime. Demonstracijos dalyvaujantys vaikai susirinko ant šventovės laiptų ir sukalbėjo *Tėve, mūsų*, prašydami Aukščiausiąjį pagalbos. Žmonės, susikabinę rankomis ir laikydami tautines juostas, gyva grandine apjuosė šventovės pastatą, rodydami ištikimybę Pietų Bostono parapijai. Po to, galingai skambant šventovės varpams, buvo paleista simtai baltų balionų kaip vilties ženklų. Po demonstracijos visi susirinko į parapijos salę, kurioje buvo prisimintos tremtinių aukos. Kalbėjo Lietuvos garbės konsulas islandas dr. T. Gilason. Bostono liaudies ansamblis „Sodauto“ padainavo tremtinių dainų.

(Amerikos lietuvis, 2004 m., 25 nr.)

Detroito lietuvių organizacijų centras (DLOC) gegužės 9 d. Šv. Antano lietuvių parapijoje surengė Motinos dienos minėjimą. Mišias už gyvas ir mirusias motinas aukojė klebonas kun. A. Babonas. Giedoję parapijos choras, vadovaujamas muz. S. Sližio. Skaitinius atliko buvusios DLOC valdybos narės E. Bulotienė ir R. Juškaitė-Švaibienė. Po pamaldų minėjimas įvyko parapijos salėje. Programai vadovavo Z. Skučienė. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Babonas. Z. Skučienė vietoj kalbos paskaitė buvusių „Aušros“ mokyklos mokinių parašytus laiškus motinai. Muz. S. Sližys vadovavo bendram dainavimui. Sudainuotu šios dainos: *Kur gintaraus nusėtas Marių krantas, Pradžioje jazminai, Gimtinės dangus, Einu per žemę*. Motinoms, dalyvavusioms minėjime, įteiktos pavasario gelės.

(Draugas, 2004 m., 103 nr.)

Ispanija

Gegužės 1 d. ispanai sveikino šiam krašte dirbančius lietuvių ir sakė, kad jų vargai baigėsi. Krašto spauda rašė apie naujų Europos kraštų laimėjimus ir jų šviesią ateitį. Tačiau, kaip rašoma *Lietuvos rytu*, (2004 m., 23 nr.), lietuvių būklė šiam krašte žada nedaug pasikeisti. Aišku, jiems nereikės po trijų mėnesių išvykti iš Ispanijos, kaip reikėjo anksčiau, jei nenorėjo turėti nemalonių su policija. Ir toliau lietuviams, norintiems čia dirbti, reikės darbo vizų, nes ispanai, kaip ir kiti kraštai, yra išsižadę ateivių atplūdis iš Rytų Europos. Lietuviai galvoja, kad ir toliau teks vargti, nors jie dabar ir

yra Europos piliečiai. Mat lygybės tarp piliečių dar nėra. Kita vertus, ispanai pradeda vis labiau vertinti lietuvių darbą. Ispanų darbdaviai pradėjo vieni kitiems rekomenduoti lietuvius ir nustojo teikti pirmenybę ateiviams iš Pietų Amerikos. Anksčiau, sakoma, tarp lietuvių ir rusų nebūdavo skirtumo. Dabar ispanams miesni esą lietuviai. Pastarieji populiarėja dėl rimto požiūrio į darbą ir ištermės. Tad laukiama teigiamų pasikeitimų.

Karaliaučiaus kraštas

Tolminkiemyje gegužės 15 d. įvyko Kristijono Donelaičio 290 m. gimimo metinių paminėjimas. Jį surengė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės ryšių su užsienio lietuvių poskyrio vedėjas A. Kairys, Pedagogų profesinės raidos Valstybinės kalbos skyriaus metodininkė A. Rakauskienė, Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų sąjungos mažumų ir išeivijos departamentas. Susitiko Vilniaus rajono Valstybinės kalbos ir Karaliaučiaus krašto lietuviško ugdymo įstaigų mokytojai. Šio krašto lituanistinių mokyklų mokiniai deklamuavo eilėrašius, skirtus K. Donelaičiui. Šoko tautinius šokius, dainavo ir programą baigė Karaliaučiaus lietuvių himnu, kurį sukūrė lietuvių kalbos mokytoja Rūta Leonova. Po oficialiosios programos dalies Tolminkiemio našių namuose mokytojai dalijos patiriami tema „Lietuvių kalbos mokymas Mažosios Lietuvos ir Vilniaus krašto etnokultūros kontekste“. 26 Vilnios ir 25 Karaliaučiaus krašto mokytojai kalbėjo ir apie problemas bei sunkumus, teigiamai įvertindami bendradarbiavimo naudą. Vilnios mokytojai savo kolegoms paliko nemažai vertingų metodinės medžiagos. Kitą dieną Vilnios mokytojai išvyko apžiūrėti Karaliaučiaus, pakeliui sustodami Teplinos miestelyje aplankyti Herkaus Manto paminklo. Karaliaučiaus krašto mokytojai buvo pakviesti atvykti į Vilniaus rajoną kitais metais.

(Draugas, 2004 m., 116 nr.)

Australija

Australijos švietimo (NSW) direktoriatas gegužės 20 d. sukvietė lietuvių, latvių, čekų ir slovenų atstovų susitikimą. Jame buvo pranešta apie Australijos švietimo ministerijos nutarimą dėl minėtų tautybių kalbų mokymo gimnazijose. Nuo 2006 m. pradžios šių tautybių kalboms nebus teikiami kreditai stojant į universitetus. Tų tautybių mokiniai gali lankyti minimų kalbų kursus, bet jų pažymiai nebus įtraukti į gimnazijų baigimo pažymėjimus. Valdžia tokį nutarimą padarė, nes labai sumažėjo tų tautybių mokinių skaičius, norinčių mokytis minėtų kalbų. Šiame susitikime lietuviams atstovavo dr. L. Apinytė-Popėnienė ir V. Kondrotienė. Jos sakė, kad ateityje lietuvių mokinių skaičius padaugės, nes iš Lietuvos į Australiją atvyksta naujų ateivių. Joms buvo atsakyta: jei atsisiras daugiau lietuvių mokinių, tai gal bus galima atstatyti lietuvių kalbos statusą. Bet kita vertus, sugriautą sistemą būtų sunku atstatyti. Tačiau valdžios atstovai pažadėjo paramą lietuvių kalbos kursams, vykstantiems lietuvių bendruomenės patalpose. Tuo reikala būsimą atsiųsta informacija, nurodanti įvairias galimybes gauti finansinę paramą. (Mūsų pastogė, 2004 m., 23 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūrus nuosavuose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%
santautos 1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%

PASKOLAS

Asmeninės nuo 8.50%
nekl. turto 1 m. 4.50%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius 1.35%
180 dienų indėlius 1.40%
1 m. term. indėlius 1.80%
2 m. term. indėlius 2.15%
3 m. term. indėlius 2.60%
4 m. term. indėlius 3.05%
5 m. term. indėlius 3.60%
RRSP ir RRIF
(Variable) 1.00%
1 m. ind. 1.80%
2 m. ind. 2.15%
3 m. ind. 2.60%
4 m. ind. 3.05%
5 m. ind. 3.60%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santautos

• apdraustas TALKOS
atsargos kapitalu
3 mil. dol. ir Kanados
valdžios iki \$100,000
sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus “Talkoje”

MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE

TINKLALAPIS: www.talka.net

Kai rašytojai ir skaitytojai gyveno stovyklose

K. BARĖNAS

Pasitraukusiems iš Lietuvos karo metu sunku buvo be spausdinto lietuviško žodžio. Jie tai pajuto teturėdami tik tą vieną Berlyne leidžiamą laikraštį *Lietuviai*, kuris, be abejo, dėl to meto chaosinių susisiekimo sąlygų ir kitų priežasčių ne visada ir ne visus pasiekdavo.

Tačiau ypatingos sąlygos buvo tuoj po karo. Tada kiekvienoje stovykloje buvo leidžiamas rotatorium atspausdinamas laikraštėlis, kai kur ir nemažas, visokių žinių, idomių straipsnių, net literatūrinių kūrinių pilnas.

Tuomet jau pradėta leisti ir spaustuvėje atspausinti rimti, solidūs savaitraščiai, net ir dienraščiai, žurnalai ir knygos. Kadangi tarp tų pasitraukusiųjų buvo nemažai rašto žmonių, o ir ligi tol kitokių darbus dirbė dabar ėmė bandyti reikštis spaudoje, tai tų laikraščių turbūt visas turizmas ėjo, netrūko nei redaktorių, nei bendradarbių, nei skaitytojų, kai vienas po kito turėjo sustoti, kai užėjo emigracinė karstinė.

Turbūt retai kur išlikę ano meto laikraščių komplektų. Bet ano meto spauda nedingo be ženklo, kad ji buvo. Štai pasirodė Lietuvoje išleista Egzodo archyvo serijos stambi, net 520 puslapių, Vytauto Didžiojo universiteto Kaune dėstytojos docentės ir Lietuvos švietimo instituto darbuotojos dr. Dalios Kuizininės knyga *Lietuvių literatūrinis gyvenimas Vakarų Europoje 1945-1950 metais*.

Tai jos parašyta studija ir ją pailiustruojantieji priedai. Autorė čia iš pagrindų aptaria tais metais leistus literatūrinius ir kultūrinius žurnalus, jų organizatorius, kai kuriuos talkininkus, tada išėjusias knygas ir žymiuosius jų leidėjus, taip pat Rašytojų draugiją, jos veikėjus ir jų darbus, premijas už knygas. Reikšmingi ir visi priedai nes jie padeda išryškinti ir papildo studijoje dėstomuosius dalykus.

O kaip gi ten viskas anuomet vyko?

Taigi lietuviai tada turėjo apie 60,000 barakuose susigrūdusių pabėgėlių visuomenę, kuri ten sėdėjo penkėtą metų, valgė kai kur kvietinę, o kai kur kukurūzinę duoną, srėbė kruopų sriubą ir laukė, kada bus galima grįžti namo. Vadino save tremtiniais, šoko, dainavo, vaidino ir skaitė viską, ką tik lietuvišką nutverdavo. Tą visuomenę sudarė, kaip dr. Kuizininės knygoje pakartojami rašytojų K. Ostrausko žodžiai "nuo herojiškai kenčiančio tremtinio iki bailaus, tarsi kiškis, pabėgėlio". Tada buvo ypač gyvas palikto gimtojo krašto ilgesys, ir tasai ilgesys bei nostalgija prasiveržia K. Bradūno, J. Meko, P. Andriešio, J. Jankaus ir kitų kūriniuose.

Knygos autorė primena, kad tada iš Lietuvos pasitraukė apie du trečdaliai rašytojų bijodami, kad grįžtantys sovietinis režimas ne tik neduos jiems laisvės, bet gal nemažai jų išgabus į Sibirą. O spėjimas, kad taip gali būti pasitvirtino: visas būrys Lietuvoje likusiųjų atkento Sibirą.

Svetur rašytojai dyki, žinoma, nesėdėjo. Šitai liudija ir statistiniai duomenys. Jie rodo, kad per tuos penkėtą metų vien tik grožinės literatūros knygų išleista 216. Dar buvo leidžiamos antologijos, vadovėliai, žodynai. Tada buvo išleistas ir tokios didelės knygos, kaip Prano Naujo kario keturtomė *Lietuvių literatūra*, J. Balo *Lietuvių tautosakos skaitymai* ir daug kitų svarbių, reikalingų knygų. Kaip anuomet rūpėjo švietis ir švieti bei informuoti, rodyt nepaprastai kiekis periodinės spaudos. 1945 m. turėta rotatorium ir spaustuvėje spausdinamų apie 120 pavadinimų, o po metų tas skaičius jau buvo padidėjęs iki 220 pavadinimų. Vienkartinių ir periodinių nanachų išleista dvidešimtinim.

Nors rotatorium ir literatūros temomis buvo rašoma ir laikraščiuose, bet prozai, poezijai ir svarbesniems straipsniams lietuvių anuomet turėjo nemažai žurnalų. Jų iš tiesų anuomet ėjo daugiau negu tada, kai lietuviai išvažinėjo iš Vokietijos į kitus kraštus ir juose įsikūrė.

Iš anuomet leistųjų žurnalų vieningai ilgai išsilaikė *Aidai*, pradėtas 1945 m. rudenį Vytauto Bielsausko kaip keturių puslapių savaitinis informacinis leidinys, o į rimtą žurnalą išvirstęs perimtas Kazio Bradūno. Žurnalas turėjo apšėiai svarių bendradarbių, ir knygoje dr. D. Kuizininė jo apžvalgai yra paskyrusi nemažai vietos.

Dėl prasidėjusios emigracijos žurnalas iš Vokietijos buvo perkeltas į Ameriką, ir ten pirmasis jį redagavo Antanas Vaičiulaitis, vėliau kiti. Žurnalas pajėgė ilgus metus eiti, kol dėl prastėjančių sąlygų leisti svetur teko perkelti į laisvės atgavusią Lietuvą ir ten tęsti panaudojant sudėtinį pavadinimą – prie *Aidų* įjungiant Lietuvoje leisto *Židinio* vardą.

Nemažai iniciatyvos parodęs pats rašdamas, o taip pat ir organizuodamas leidybą Juozas Kruminas 1945-1948 m. Vokietijos Hafkruge redagavo ir leido *Gintarą*. Rotatorium spausdintų išėjo 11 numerių, o persikėlę į Spakenbergo stovyklą gydytis dar 2 numerius žurnalo atspaudė spaustuvėje.

Flensburge, Vokietijos šiaurėje, gyvenęs kalbininkas Petras Butėnas leido kultūros žurnalą *Žingsniai*. Su stovykla jam teko nusikelti į Seedorfą, paskui į Stadę. Rotatorium atskudavo kiekvieno numerio po gražų 700 egz. skaičių. Spaustuvėje pirmą atspaudė nr. 9, o numerio 16 surinktas tekstas išbarstytas, nes dėl vokiškos markės pabrangusio kuro nebepajėgta atspausdinti. Spaustuvėje spausdindavo po 1400 egz.

Stasius Būdavas Fuldoje leido *Pedakus*, bet tik trys numeriai išejo. Nebuvo išpopuliarėjęs ir Austrijos Salzburge V. Krėvės redaguotasis *Tėvynėn*, tikriausiai dėl to, kad nebuvo plačiau paskleistas.

Akademinis jaunimas Vokietijos Tiubingene leido žurnalą *Šviesa* (išėjo 7 numeriai). *Mintis* buvo tik laikraščio 1946 m. rugsėjo-spalio mėn. priedas.

Vokietijos Kasselyje 1946-1948 m. ėjo J. Meko redaguojami *Zvilgsniai* (4 numeriai, spausdinti apie 100 egz., ir jo pagrindu bendradarbiai – A. Landsbergis, broliai Mekai, L. Lėtas, J. Blekaitis). Detmolde R. Giedraičio-Spalio redaguotas ėjo *Tėvynės šėšelyje*. Dar ėjo *Vagos*, vienkartinis *Viltis* ir vienas kitas plačiau nepaskleistas.

Knygas leido susikūrusios leidyklos: Patria, Sudavija, Venta, Giedra, Aistija, Atžalynas. Vien J. Lenkaitio išsteigtoji Patria išleido 44 knygas.

1946 m. sausio mėn. buvo atnaujinta Lietuvių rašytojų tremtinių draugija, kurios pirmininku išrinktas S. Santvaras. Draugijos rūpesčiu buvo išleistas stambus kolektyvinis leidinys *Tremties metai*. 1950 m. jau Amerikoje įsisteigė Lietuvių rašytojų draugija, susijungusi su ta, kuri buvo Vokietijoje, ir jos pavadinime jau nebėra žodžio "tremtinių". Ten pirmasis jai pirmininkavo J. Aistis.

Toje dr. Kuizininės studijoje tiek daug minima rašytojų pavardžių, jų darbų, kad iš tikro skaitytojas pajunta, kokios tirsčios būta visokios veiklos ir kiek anuomet padaryta.

Lietuvių rašytojų draugija savo veiklos dokumentus yra atidavusi VDU Lietuvių išvei-

jos institutui, kurie ir spausdinami šioje knygoje. Čia ir rašytojų suvažiavimų, valdybos posėdžių protokolai, anuomet priimtų į draugiją sąrašai ir jų keitinėjimai. Ir gana daug čia spausdinama laiškų rašytojų draugijos valdybos narių ir susirašinėjimo su valdyba. Tie visi laiškai – viešai nematyta istorija. Juose išryškėja nemažai viešosios veiklos žinių, rašytojų tarpusavio santykių, kritiškų pasisakymų, kartais bičiuliams įdomiai atsiveria rašytojai. Pasikaitęs *Kur bakžė samanota*, jos autoriui A. Vaičiulaičiui Henrikas Nagys rašo: "Man pasirodė, kai atskleidžiau pirmuosius puslapius, lyg būčiau nejuočių sugrįžęs į mūsų gimtuosius kaimus, kalbėčiau su niūriais ir tyliais žemdirbiais, jausčiau per kalvas atvilnijantį vėją, girdėčiau dainas, dalgius, upes. Keistai gaudu pasidare širdy, gaudu dėl tų žmonių pilko gyvenimo, dėliai jų geros ir paprastos širdies, dėliai to, kad čia esu ir nebeilgi sugrįžti".

A. Vaičiulaičiui atsiveria ir Nyka-Niliūnas. Rašo jis, kokį išpušį jam padarė šio rašytojo kūrinių. Vienoje laiško pastraipoje jis sako: "Aš mat esu baisiai liūdnas žmogus. Tiesiog neįmanoma liūdnas. Jūsų knyga gi pilna šviesos, kurios žemėje niekur nerasi, nes visuomet 'buvo', bet jos nėra. Tai be galo keista šalis".

Viešojo nuomonė, atrodo, kitokį mato A. Nyk-Niliūną.

Tarp daugybės visokių nežinotų dalykų tuose laiškuose man ypač įstrigo dar Lietuvoje pažinoto rašytojo Stepo Zobarsko čia spausdinamas 1945 m. laiškas. Pasitraukęs iš Lietuvos, jis pasuko Austrijon ir ten įsidarbino tokion vieton, kur kasdien turėdavo pėsčias nueiti 12 – 15, o kartais ir 30 kilometrų į darbą ir atgal, eidavo pūslėtom kojom, šlapias, purvinas. Anksčiau patekęs į JAV, be atvangos rūpinosi padėti Vokietijoje dar gyvenantiems kitiems. Taip, tai jau Stepas Zobarskas, kuris JAV pasiėmė įsteigti leidyklą, kuri sėkmingai leido knygas anglų kalba.

Dr. D. Kuizininės ta knyga yra labai vertingas indėlis į mūsų literatūros istoriją, ir joje spausdinamoji medžiaga pilna įdomybių.

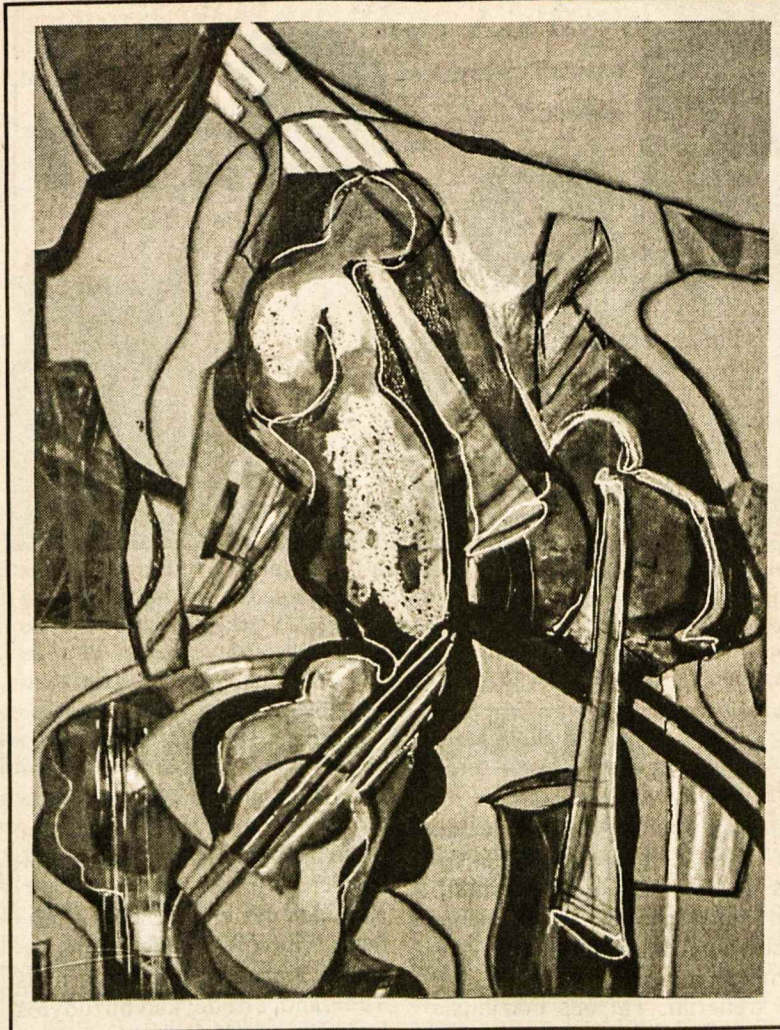
~~~~~

ALĖ RŪTA Būdavo

Berželio naktys būdavo šviesios, o jei ir mėnėsiena... Pavaikščiout, būdavo, kviesi – eism eism, mąstydamas viena...

O viešeliukas pilkas, o gryčių liepų užgesė... Krinta liepų žiedai – kaip viltys, o mes laimingos esam...

Taip. Buvom tada laimingos – duktė ir Motina. - - - Ir niekas niekas nedingo. - Sielos grožio prisotintos. -

Dail. Virginijos Mikėnienės kūriny – "Ensemble" (mišri technika), 2004

"Pakviesk į širdį vasaros žydėjimą!"

Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų poezijos šventė Kaune

ALGIRDAS BIKULČIUS, Socialinių mokslų daktaras

Pagal gražią literatūrinę tradiciją pirmąjį birželio šeštadienį – Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos VI Vasaros poezijos šventė. Ji vyko Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos "Berželio" filialo vidiniame kiemelyje. Rinkosi literatai iš visos šalies, kuriuos nuosirdžiai pasveikino bibliotekos vedėja Daila Stankevičienė.

Naująjį šventės aukurą iškilmingai pašventino habilituotas teologijos daktaras, mounsinjoras Vytautas Kazlauskas. Susirinkusiems giedant LNRS himną, aukuro ugnį uždegė šventės literatūrinio šūkio autorė Janina Brazauskienė (Kulautuva) ir rašytojų sąjungos pirmininkas Vladas Buragas. Gedulingomis eilėmis bei tylos minute buvo pagerbtas neseniai amžinybėn išėjusio poeto Valentino Vytauto Navicko (Aukštadvaris) atminimas.

Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų gretose yra ne tik po keliolika medikų, žurnalistų, tautodailininkų, estradinių dainų autorių, bet ir tikrai profesionalių muzikų. Nuotaikingą dainą *Poezijos vasara eina* užtraukė tautinės muzikos jaunimo ansamblis "Atžalynas", kuriam jau daugiau kaip 10 metų vadovauja Teresė Varnagirienė, poetė Pievų Smilga.

Pirmieji savo eilėraščių skaitė visų ankstesniųjų Vasaros poezijos švenčių laureatai, kurie ir davė solidų toną šioms beveik 60 poetų varžytuvėms. Nuotaubius muzikinius intarpus tarp eilių atliko atgimimo dainius Alvidas Rapkevičius (Kaunas) ir dainuojamosios poezijos puoselėtoja Irena Bradaitienė (Marijampolė).

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

Su gražiu prasmingo gyvenimo 80-mečiu buvo pasveikinta, tautine juosta bei įvairiaspalvėmis vasaros gėlėmis apdovanoja prozininkė, poetė, politinė kalinė ir tremtinė Janina Giedraitienė (Ringaudai), kuri tikrai įsiminė šalies vyresniosios kartos skaitytojams. Atgimimo metais pasirodžiusiu romanu *Kelio nė* ir niekur.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniuje vasarą skamba muzika. Tuojau po *Vilniaus festivalio* prasidėjo *Kristupo vasaros festivalis 2004*, šiemet jau dešimtas. Nuo liepos 1 iki rugpjūčio 30 planuota surengti 36 koncertus – rimtai ir žaismingai pristatančius muzikinę kultūrą. Sužinojęs iš bičiulio meteorologo "paslaptį", kaip pasakoja festivalio meno vadovas Donatas Katkus, kad ši vasara bus lietinga ir gana vėsi, didžiąją koncertų dalį rengia patalpose: Šv. Kazimiero, Šv. Pranciškaus Asyžiečio, Šv. Jonų, Šv. Kotrynos šventovėse, Lietuvos muzikos akademijoje, Valstybinėje filharmonijoje, Vilniaus rotušėje ir Rusų dramos teatre. Festivalyje numatyti trys koncertų ciklai – vargonų muzikos, kurio dvytnis koncertus rengia muz. Leopoldas Digrys su į vairiais solistais, muz. Petro Geniušo globojamas fortepiono muzikos ciklas *Kristupo klavyrai* ir gitaros muzikos ciklas *Karšta vasaros gitara*.

Šių metų festivalis skirtas Europos sąjungai, taigi pirmajame (liepos 1, Šv. Kotrynos šventovėje) koncerte vyraus Algirdo Martinaičio *Serenada panelei Europai*. Festivalio programoje taip pat Europos sąjungos jaunimo simfoninis orkestras (dirigentas Paavo Jarvi), berniukų choras "Aurelius" iš Vokietijos su J. Haydno oratorija *Pasaulio sukūrimas* (liepos 30), moderniojo baleto trupė "City Dance Ensemble" iš Vašingtono, DC (liepos 11) su šokių kompozicijomis pagal šiuolaikinių lietuvių ir latvių kompozitorių kūrinius (tarp jų muz. B. Kutavičiaus *Jenulės vartai*). Jungtinis Europos aukštųjų muzikos mokyklų studentų orkestras ir užsienio solistai su šiuolaikinio britų kompozitoriaus Mark Anthony Turnage opera *Graikas* (liepos 18) ir kt. Dar minimi lakūno Jurgio Kairio vadovaujamas akrobatišnių lėktuvų baletas virš Neries ir *Baikerių simfonija* su 50 motociklistų grupe. Apie pastarąją gal daugiau galima būtų pasakyti ją pamačius ir išgirdus. Šventę užbaigs Šv. Kristoforo kamerinis orkestras ir didžųjų šokių fiesta pagal W. A. Mozarto muziką.

Vokietijos Muensterio mieste birželio 2-5 d. naujosios muzikos forume *Musik unserer Zeit* buvo pristatyti devyni kompozitoriai, po vieną iš naujųjų Europos sąjungos narių (išskyrus Kiprą). Šalia žinomų autorių, kaip čekas Martin Smolka ar lenkas Marek Choloniewski, Baltijos valstybės pristatė jaunosios kompozitorių kartos muziką – estės Helenos Tulvės, latvės Rūtos Paiderės ir lietuvis Ramintos Šerkšnų. Forume skambėjo penki R. Šerkšnų kūrinių: gitarai solo *Miržas*, *Pasakalija* fortepionui, kurią atliko pati autorė, *Misterio* su dviem fleitomis ir kontrabosu, *Adieu* oboju solo ir *De profundis* poezijos šventės laureatų vainikais buvo apdovanoti 3 dainuojamosios poezijos rinkinių autorė Irena Bradaitienė (Marijampolė) bei poetas Donatas Šilinis. Vainikus uždegė šventės (o turbūt ir visos nepriklausomiečių kūrybinės bendrijos!) siela Vladas Buragas juokavo, kad už tokius apdovanojimus reikės "atidirbti". Ir tikrai – susirinkusieji dar ilgai klausėsi dainininko Donato sonetų, gitaristės Irenos nuotaikingų dainų...

Šios įspūdingos šventės metu pačioje "Berželio" bibliotekoje buvo surengta 75 neseniai išleistų poezijos knygų paroda, o ant atskiro stalo degė 6 baltos ir trispalvės žvakės išėjusiems amžinybėn bei jų kūrybai atminti...

~~~~~

Atsiūsta paminėti

Antanina Garmutė, VILTIES ŽEMĖ. Publicistika. Knyga skiriama lietuviškosios spaudos 100-mečiui paminėti. Joje sutelkti ir straipsniai, spausdinti *Tėviškės žiburiuose* 1997-2003 m. Taip pat sutelkta medžiaga iš civilinių bylų, liečiančių autorę. Išleido ir spausdino spaustuvė "Mažoji poligrafija". Tiražas – 2000 egz. Atsiuntė V. J. Kluonius. Tai ketvirtoji autorės knyga. Pirmoji jos knyga *AŽUOLŲ RANDAI* (sibirinės apybraižos) išleista Kanados Toronte 1989 m. "Tėviškės žiburių". Antroji knyga *MOTINĖLE, AUGINAI* (rezistencinės apybraižos – partizanai) išleista Kaune 1993 m. Trečioji knyga *TĖVO VASARA* (dokumentinės apybraižos – laisvės kovotojai) išleista Kaune 1996 m. Prie A. Garmutės leidinių priklauso ir *PANEMINIŲ LOPSINĖ*, išleista Kaune 1998 m. Žodžiai A. Garmutės, muzika – S. Dapševičiaus. Pastaruosius tris leidinius atsiuntė V. J. Kluonius.

~~~~~

Atsiūsta paminėti

Antanina Garmutė, VILTIES ŽEMĖ. Publicistika. Knyga skiriama lietuviškosios spaudos 100-mečiui paminėti. Joje sutelkti ir straipsniai, spausdinti *Tėviškės žiburiuose* 1997-2003 m. Taip pat sutelkta medžiaga iš civilinių bylų, liečiančių autorę. Išleido ir spausdino spaustuvė "Mažoji poligrafija". Tiražas – 2000 egz. Atsiuntė V. J. Kluonius. Tai ketvirtoji autorės knyga. Pirmoji jos knyga *AŽUOLŲ RANDAI* (sibirinės apybraižos) išleista Kanados Toronte 1989 m. "Tėviškės žiburių". Antroji knyga *MOTINĖLE, AUGINAI* (rezistencinės apybraižos – partizanai) išleista Kaune 1993 m. Trečioji knyga *TĖVO VASARA* (dokumentinės apybraižos – laisvės kovotojai) išleista Kaune 1996 m. Prie A. Garmutės leidinių priklauso ir *PANEMINIŲ LOPSINĖ*, išleista Kaune 1998 m. Žodžiai A. Garmutės, muzika – S. Dapševičiaus. Pastaruosius tris leidinius atsiuntė V. J. Kluonius.

~~~~~

Atsiūsta paminėti

Antanina Garmutė, VILTIES ŽEMĖ. Publicistika. Knyga skiriama lietuviškosios spaudos 100-mečiui paminėti. Joje sutelkti ir straipsniai, spausdinti *Tėviškės žiburiuose* 1997-2003 m. Taip pat sutelkta medžiaga iš civilinių bylų, liečiančių autorę. Išleido ir spausdino spaustuvė "Mažoji poligrafija". Tiražas – 2000 egz. Atsiuntė V. J. Kluonius. Tai ketvirtoji autorės knyga. Pirmoji jos knyga *AŽUOLŲ RANDAI* (sibirinės apybraižos) išleista Kanados Toronte 1989 m. "Tėviškės žiburių". Antroji knyga *MOTINĖLE, AUGINAI* (rezistencinės apybraižos – partizanai) išleista Kaune 1993 m. Trečioji knyga *TĖVO VASARA* (dokumentinės apybraižos – laisvės kovotojai) išleista Kaune 1996 m. Prie A. Garmutės leidinių priklauso ir *PANEMINIŲ LOPSINĖ*, išleista Kaune 1998 m. Žodžiai A. Garmutės, muzika – S. Dapševičiaus. Pastaruosius tris leidinius atsiuntė V. J. Kluonius.

~~~~~

Atsiūsta paminėti

Antanina Garmutė, VILTIES ŽEMĖ. Publicistika. Knyga skiriama lietuviškosios spaudos 100-mečiui paminėti. Joje sutelkti ir straipsniai, spausdinti *Tėviškės žiburiuose* 1997-2003 m. Taip pat sutelkta medžiaga iš civilinių bylų, liečiančių autorę. Išleido ir spausdino spaustuvė "Mažoji poligrafija". Tiražas – 2000 egz. Atsiuntė V. J. Kluonius. Tai ketvirtoji autorės knyga. Pirmoji jos knyga *AŽUOLŲ RANDAI* (sibirinės apybraižos) išleista Kanados Toronte 1989 m. "Tėviškės žiburių". Antroji knyga *MOTINĖLE, AUGINAI* (rezistencinės apybraižos – partizanai) išleista Kaune 1993 m. Trečioji knyga *TĖVO VASARA* (dokumentinės apybraižos – laisvės kovotojai) išleista Kaune 1996 m. Prie A. Garmutės leidinių priklauso ir *PANEMINIŲ LOPSINĖ*, išleista Kaune 1998 m. Žodžiai A. Garmutės, muzika – S. Dapševičiaus. Pastaruosius tris leidinius atsiuntė V. J. Kluonius.

~~~~~

Atsiūsta paminėti

Antanina Garmutė, VILTIES ŽEMĖ. Publicistika. Knyga skiriama lietuviškosios spaudos 100-mečiui paminėti. Joje sutelkti ir straipsniai, spausdinti *Tėviškės žiburiuose* 1997-2003 m. Taip pat sutelkta medžiaga iš civilinių bylų, liečiančių autorę. Išleido ir spausdino spaustuvė "Mažoji poligrafija". Tiražas – 2000 egz. Atsiuntė V. J. Kluonius. Tai ketvirtoji autorės knyga. Pirmoji jos knyga *AŽUOLŲ RANDAI* (sibirinės apybraižos) išleista Kanados Toronte 1989 m. "Tėviškės žiburių". Antroji knyga *MOTINĖLE, AUGINAI* (rezistencinės apybraižos – partizanai) išleista Kaune 1993 m. Trečioji knyga *TĖVO VASARA* (dokumentinės apybraižos – laisvės kovotojai) išleista Kaune 1996 m. Prie A. Garmutės leidinių priklauso ir *PANEMINIŲ LOPSINĖ*, išleista Kaune 1998 m. Žodžiai A. Garmutės, muzika – S. Dapševičiaus. Pastaruosius tris leidinius atsiuntė V. J. Kluonius.

•Dovido Katzo veikalą anglų kalba *Lithuanian Jewish Culture*. Tai išsami knyga apie kultūrinę, kalbinę ir dvasinę *litvakų* gyvenimą (litvakais vadinami iš buvusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijos – Lietuvos, Gudijos, Latvijos, dalies Ukrainos ir dalies Lenkijos – kilę žydai). Autorius apžvelgia tradicinę rabinistinę žydų aškenazių kultūrą, Lietuvai būdingas žydų tradicijas, XIX-XX š. judėjimus bei žydų mėsą. Knygoje aprašomas litvakų gyvenimas Rytų Europoje, Amerikoje bei Izraelyje. Skyrėje apie žymiausią Lietuvos žydų mokslininką Vilniaus Gaoną (1720-1797) pateikiamas dviejų jo sūnų tuoj po tėvo mirties parašytas biografinis vertimas. Knygoje 325 retos nuotraukos, kurias surinko pats autorius, 26 schemos ir žemėlapiai. D. Katzas gimė Niujorke, kalbotyrą studijavo Kolumbijos ir Londono universitetuose, įsteigė jidiš studijų programą Oksfordo universitete, yra daugelio straipsnių apie jidiš kalbos istoriją autorius, parašęs ir grožinės literatūros jidiš kalba. Šiuo metu gyvena Vilniuje.

Lietuvos kultūrinis turizmas šią vasarą buvo pristatytas bene patraukliausiam turistams Paryžiaus rajone – Montmartre. Pusę mėnesio trukusiame 5-jame Tarpautiniame festivalyje *Montmartre en Europe* buvo pristatomi 21 Europos sąjungos valstybės menai ir gastronomija. Lietuvių Montmartre renginyje dalyvauja jau trečią kartą. Šiemet festivalio parodoje matėsi dailininkų Kristinos Norvilaitės, Donatos Purvaneckaitės ir Ainos Daržas kūrinių. Lietuviško maisto gamintojams atstovavo Vilniaus restoranas "Marceliukas kėlis" su lietuvišku sūriu, skilandžiais, rietais, šakocikais bei alumi. Klasikinės muzikos koncerte pasirodė seserys Rasa ir Eglė Vosyliūtės. Lietuvos programą parengė Lietuvos institutas ir Užupyje (vadinamajame "Vilniaus Montmartre") įsikūrusi "Stiklo karoliukų" galerija, bendradarbiaudama su Lietuvos ambasada Paryžiuje, Lietuvos užsienio reikalų ministerija ir Vyriausybės kanceliarija. Projektą parėmė Vilniaus miesto savivaldybė.

Kaunas suteikė Garbės piliečio vardą Medicinos universiteto (KMU) profesorii Jozui Bružiui. Jis yra vienas iš žymiausių Lietuvos kardiologų, kardiologijos tarnybos ir reabilitacijos sistemos Kauno apylinkėse ir Lietuvoje steigėjų. Jo ilgametėmis pastangomis sukurta stipri materialinė ir techninė, mokslinė bei praktinė bazė Elektrėnuose ir Viršūžiglyje, jo rūpesčiu pradėtos KMU Kardiologijos klinikų ir Kardiologijos instituto statybos. Daugiau kaip 50 darbo metų profesorius paskyrė moksliniam, pedagoginiam, klinikiniam ir administraciniam darbu, pelnydamas žymaus gydytojo, plačios erudicijos mokslininko bei talentingo vadovo autoritetą Lietuvoje ir užsienyje. J. Bružius vadovaujant parengta per 30 daktaro ir habil. daktaro disertacijų, išspausdinta per 450 publikacijų. Profesorius yra 6 išradimų, keliasdešimties metodinių leidinių autorius ar bendraautoris.

G.K.

(ELTOS, Delfi, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktadieniais nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

AKTYVAI per 64 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 1.00%	Asmeninės paskolas nuo 4.75%
180-364 d. term. ind. 1.10%	
1 metų term. indėlius 1.40%	Sutarties paskolas nuo 4.75%
2 metų term. indėlius 2.20%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu 3.95%
3 metų term. indėlius 2.75%	1 metų 3.95%
4 metų term. indėlius 3.10%	2 metų 4.40%
5 metų term. indėlius 3.60%	3 metų 5.10%
1 metų GIC-mėn. palūk. 1.25%	4 metų 5.45%
1 metų GIC-met. palūk. 2.50%	5 metų 5.60%
2 metų GIC-met. palūk. 2.55%	
3 metų GIC-met. palūk. 3.00%	Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų 3.75%
4 metų GIC-met. palūk. 3.40%	
5 metų GIC-met. palūk. 3.85%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 0.75%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 1.80%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 2.80%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 3.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 3.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 4.20%	
Taupomąją sąskaitą iki 0.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 0.40%	

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų

MANO NUOSAVYBĖS VERTĖ
\$400,000, \$500,000, \$700,000?
Nemokamas įvertinimas.

SKAMBINKITE

TEODORUI
STANULIUI, B.A.
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tomsenkus@rogers.com

MARGUTIS Parcels

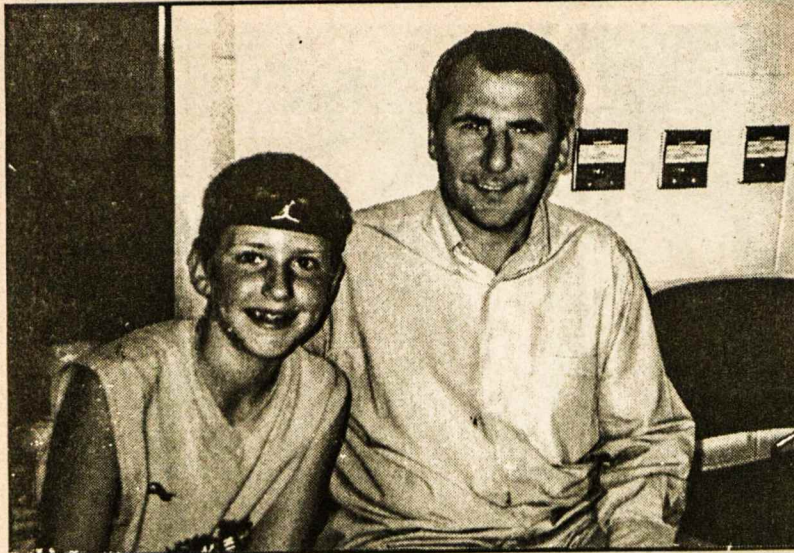
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniais
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* off COUPON for 1 parcel **\$300* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Lietuvos ambasadoriaus Vašingtone Vygaudo Ušacko sūnus Raimundas atradė labai laimingas per "Žvaigždžių dieną" Lemonte gegužės 15 d., kur jaunųjų grupėje laimėjo II vietą. Varžybos vyko amerikiečių salėje Lemonte, kur buvo surengti Čikagos lietuvių krepšinio lygos (dalyvavo 10 komandų) žaidimai Nuotr. Ed. Šulaičio

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dziudo imtynėse rungtis, tačiau po tinkamai pritaikytos mankštos jis tikisi vėl laimėti medalį. Gill yra vienas iš 132 Kanadai atstovaujančių vyrų atletų. Žaidynėse dalyvaus 134 moterys ir 77 treneriai. Tai bus mažiausia Kanados olimpinė žaidynių grupė po Maskvoje vykusių vasaros žaidynių 1980 metais. Sydney mieste 2000 m. Kanadai atstovavo 311 atletų, kurie laimėjo 3 aukso, 3 sidabro ir 8 bronzos medalius.

Trys gerai žinomi mokslininkai buvo atleisti iš darbo, atrodo, dėl jų viešai reiškiamos nuomonės, kad valstybės sveikatos departamentas tvirtina paviršutiniškai patikrintus vaistus viešam naudojimui. Chiv Chopra, Margaret Haydon ir Gerard Lambert gavo atleidimo laiškus, kuriuose, pagal sveikatos ministerijos atstovą Ryan Baker, yra išvardintos atleidimo priežastys. Kanados sveikatos koalicijos atstovai yra įsitikinę, kad tie trys mokslininkai daugiau rūpinosi žmonių, bet ne komercinių įmonių interesais ir jau nuo 1990 m. viešai kritikavo kai kuriuos valstybės potvarkius ar pastangas. Nors valstybė pritaria viešinimo politikai ir tvirtino, kad jų trijų mokslininkų viešai iškelta kritika sveikatos departamentui nieko bendro neturi su jų atleidimu, tačiau mokslininkams atstovaujantys asmenys ir organizacijos mano, kad jie yra atleisti už tai, kad per sąžiningai ar kruopščiai atliko savo darbą.

Net devyniems Toronto 52-os nuovados policininkams yra iškelti 55 apkaltinimai. Buvusio Toronto policijos viršininko sūnus surinko net 25 apkaltas, kurios yra susijusios su kyšių ėmimu iš miesto naktninių klubų ir restoranų. Šalia tų nusikaltimų yra išvardinti ir tarnybinių pareigų neatlikimai, kai jie neatvykdavo į darbą, keitė policijos pranešimus, derėjosi su kitais policininkais, kad sumažintų pažįstamiesiems greičio perversijimą kelyje, vykdė nelegalių policijos pranešimų kopijavimą, neprižiūrėjo jų žinioje esančių policininkų, nepaisė alkoholio įstatų. Bylos bus sprendžiamos teisme, ir visi apkaltinimai turės būti ten įrodyti.

Montrealio laikraščio korespondentės giminės, advokatai ir žmogaus teisių gynėjai pasipiktino, kad Kanados pilietės žudymo teismas buvo staiga nutrauktas. Kanados ambasadorius Philip Mackinnon ir kiti diplomatai jautėsi įžeisti, kai net 90 minučių saulės kaitroje prie teismo salės išlaukus, jie nebuvo įleisti, ir teko grįžti į ambasadą Teherane. Visiškas teismo proceso nepaisymas buvo pasmerktas ir Nobelio Taikos premijos laureatės Shirin Ebadi, kurios pastangomis buvo sudaryti keturių asmenų grupė atstovauti legaliams Zahra Kazeimi motinos reikalams. Kanados užsienio reikalų ministras Bill Graham atšaukė ambasadorių iš

Peterborough, ON miestais ir aplinkines nukentėjo nuo kelis kartus juos aplankiusių liūčių. Daugiausia nukentėjo rūšių ir pirmo aukšto gyventojai, nes apsemtų namų inventorių daugelis gyventojų turėjo išmesti į sąvartyną. Mieste liepos 16 d. buvo paskelbta pavojaus padėtis, kuri buvo pratęsta iki liepos 21 dienos dėl naujų liūčių. Bendras kritulių kiekis viršijo 300 mm. Miesto kanalizacijos vamzdžių srutos, susimaišiusios su potvynio vandeniu, būna pilnos įvairių rūšių bakterijų ir virusų, pavojingų žmogaus sveikatai. Ontario provincijos premjeras Dalton McGuinty lankėsi mieste, bet nepažadėjo pagalbos. Toronto miestas išsiuntė atmatas surenkantius sunkvežimius ir kanalizacijų valymui tinkamus siurblius, kuriais bando apvalyti miesto gatves ir apsusiinti rūsius.

Prieš dvejus metus laimėjęs milijono dolerių mokslininko premiją Tito Scaiano, Otavos universiteto chemijos profesorius, laimėjo antrą milijoną. 2002 metais jis buvo apdovanotas Gerhard Herzberg Kanados aukso medaliu už mokslinį darbą chemijos srityje. Šių metų premija yra Premjero Platinos medalis už pranašumą moksliniame darbe. Šiuo metu jis kasdien praleidžia po 12 valandų rašydamas knygą apie šviesos poveikį ir medžiagą. Paprastai, mokslinį darbą dirbantieji profe-

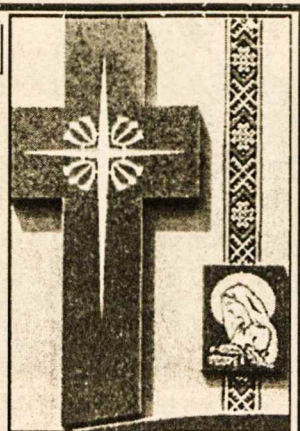
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puosiname lietuviškus ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

- Treviso (Italija) FIBA rengiamoje jaunųjų talentų (16-18 metų) krepšinio stovykloje tarp 50 geriausių žemyno žaidėjų dalyvaus ir keturi lietuviai: M. Andriuskevičius (217 cm), V. Dilys (203 cm), M. Pocius (193 cm) ir V. Nedzinskas (192 cm). Čekijsioje prasidėjusiame Europos jaunimo (iki 20 metų) krepšinio čempionate pirmosiose varžybose lietuviai 81:47 sutriuškino Gudijos atstovus.

- Vilniuje surengtoje geriausių Lietuvos sportininkų ir trenerių pagerbimo šventėje įteiktos Kūno kultūros ir sporto departamento skirtos premijos sportinių šokių, kultūrizmo, biliardo, kurčiųjų badmintono ir kitų sporto šakų atstovams. Pažymėtina, kad daugumą premijų gavo neolimpinė šakų atstovai, o tai liudija, kad Lietuvoje vertinami visų sportininkų pasiekimai.

- Vokietijoje vykstančių "Thuringen - Rundfahrt der Frauen" dviratininkų lenktynių trečiajame rate pirmajame dešimtuose užbaigė dvi Lietuvos atstoves – šeštąją vietą iškovojo Jolanta Polikevičiūtė, aštuntąją – Edita Pučinskaitė.

- Europos futbolo klubų čempionų lygos pirmojo atrankos rato atsakomosiose rungtynėse Lietuvos čempionas Kauno FBK "Kaukas" namuose 4:1 nugalėjo pajėgiausią Maltos La Valetos "Slisma Wanderers" komandą ir iškopė į kitą ratą.

- Rygoje (Latvija) vykusių "All Strength World Cup 2004" varžybų individualioje įskaitoje Lietuvos galiūnas Žydrūnas Savickas iškovojė ketvirtąją vietą.

- 14 metų vilnietis tenisininkas Ričardas Berankis Olandijoje laimėjo "Tennis Europe" jaunųjų "Windmill Cup" varžybas. V.P.

- Skelbiama, kad Kauno "Žalgirio" vidurio puolėjas A. Sabonis sutiko dar vieną sezoną žaisti Lietuvos komandoje. Ispanijoje savo namuose išsėjęs A. Sabonis su šeima ir draugais vyks į Kiniją pažvejoti. "Žalgiris" įtraukė Arvydą Saboną į klubo paraišką dalyvauti kito sezono Eurolygos varžybose. Kauno "Žalgirio" valdybos pirmininko pavaduotojas G. Navikauskas patvirtino, kad Sabonis įtrauktas į klubo paraišką, tačiau tai dar nereiškia, jog krepšininkas tęs sportinę karjerą.

Skautų veikla

• Stovykla "Romuvėje" pradedė rugpjūčio 1 d. Pirmąją savaitę stovykla vyresnio amžiaus skautai-tės; antrąją savaitę (nuo rugpjūčio 7 d.) stovykla vilkiukai ir paukštytės. Registraciją tvarko Ilo-na Tarvydienė, tel. 416 234-1088. Su skautais žada stovyklauti kun. Petras Šarka, OFM. Stovyklavietė, prižiūrima j.s. R. Sriubickio, gerai paruošta stovyklauti ir jaunesniems, ir vyresniems.

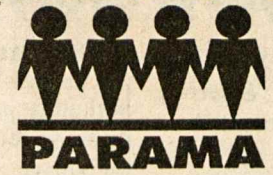
soriai susitaria su universitetais, gauna išankstinius fondus tam darbui tęsti pagal pristatytą sąmatą. Scaiano nėra surištas su sąmatom, nes tie pinigai yra apdovanojimai, kartu einą su garbės pripažinimais. Universitete jis yra gerbiamas ne tik už savo išradimą, bet ir sugebėjimą mokytį ir laboratorinį darbą.

Afganistano pabėgėliai, kurie apie 25 metus gyveno buvusioje Sovietų Sąjungos respublikoje Kirgizijoje, pagal Ženevoje pasirašytą susitarimą su Jungtinių Tautų pabėgėlių agentūra, bus priimti į Kanadą. 525 pabėgėliai yra dalis afganistaniečių studentų, kurie 1980 metais kovojo prieš Sovietų Sąjungos invaziją, kiti – 1992 metų politinio perversmo dalyviai, o paskutiniai – 1996 metų pabėgėliai nuo Taliban režimo. Kanados vyriausybė svarsto galimybę įsileisti pabėgėlių grupę ir iš Tadžikijos.

Jūrų laivynas atšaukė Arabų jūroje tarnavusių karo laivą "Toronto", kuris buvo prisišliejęs prie JAV "Washington" lėktuvnešio laivyno grupės. Laivo kapitonas Bruce Belliveau sakė turėjęs labai darbinį šešis mėnesius. Malūnsparnių sutrikimai numatytą laivui darbą iš dalies apribojo, tad buvo atlikta tik 80% pareigų. Per tą laiką šis laivas apžvalgė 1300 laivų, iš kurių 123 buvo įtartini. Teko patikrinama atlikti išsikėlus į laivą, tačiau nei teroristų, nei kriminalinių nusikaltėlių nebuvo rasta. Kanados laivynas nežada siųsti pakaitalo iki 2005 metų. Kanados žemyno pajėgos turi 2000 karių Kabul (Afganistane), iš kurių 500, rotacine tvarka bus pakeisti jau kitą mėnesį. A. V.

• Kai nežinai į kokį uostą plauki, joks vėjas nėra tinkamas. (Seneka)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d. term. indėlius	term. indėlius
1.00% už 90-179 d. term. indėlius	term. indėlius
1.00% už 180-269 d. term. indėlius	term. indėlius
1.10% už 270-364 d. term. indėlius	term. indėlius
1.30% už 1 m. term. indėlius	term. indėlius
2.10% už 2 m. term. indėlius	term. indėlius
2.55% už 3 m. term. indėlius	term. indėlius
3.00% už 4 m. term. indėlius	term. indėlius
3.50% už 5 m. term. indėlius	term. indėlius
1.20% už 1 m. GIC mėn. palūk.	term. indėlius
1.55% už 1 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
2.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
2.80% už 3 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
3.30% už 4 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
3.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	term. indėlius
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	term. indėlius
1.75% už RRSP 1 m. term. ind.	term. indėlius
2.60% už RRSP 2 m. term. ind.	term. indėlius
3.05% už RRSP 3 m. term. ind.	term. indėlius
3.55% už RRSP 4 m. term. ind.	term. indėlius
4.10% už RRSP 5 m. term. ind.	term. indėlius
1.00% už OHOSP (variable rate)	term. indėlius
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	term. indėlius
0.60% už JAV dolerių 1 metų GIC	term. indėlius
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	term. indėlius

Nuošimčiai gali pasikeisti savaltės eigoje

Nemokami PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS

Elektroninė pašta: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ

PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.

LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAL:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Kanados Lietuvių **Fondas**
Lithuanian Canadian **Foundation**
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą

testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas veikia nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prizadu mielai ir sąžiningai
patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS

LIETUVA – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -

apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,

Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -

Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra

būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronto 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimes-

nes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7

ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskirai giminės iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą.

JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO

DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Stebuklingoji akių šviesa

Dr. Mykolo Steiblio 100-tosios gimimo metinės
1904-1985

Aš pasaulio šviesos karalijos
Nemačiau niekada, niekada.
Juodos rožės ir juodos lėlės
Ir daina vyturėlio juoda.

B. Brazdžionis, Neregio elegija

Gal todėl, kad gražintų šimtams akių šviesą ir tūkstančiams neleistų jai užgesti, į pasaulį 1904 m. atėjo žmogus, būsimas gydytojas, gyvas būdamas tapęs legenda.

Jo gimtinė Sikūnių kaimas prie Ukmergės. Tai pasiturinčių Steiblių šeimos jauniausias sūnus.

Mykolas Steiblys, besimokydamas Kauno Vytauto Di-

Dr. MYKOLAS STEIBLYS

džiojo universiteto Medicinos fakultete, gabumais atkreipė prof. P. Avizonio dėmesį, kuris jį pasikvietė dirbti Akių ligų klinikoje asistentu. Tobulinosi Vienos, Prahos klinikose. Greit pasireiškė kaip brandus oftalmologas, pedagogas, klinicistas, mokslininkas.

Po karo dr. M. Steiblys dirbo universiteto akių ligų katedrą iki 1948 m. Ilgiausiai – 34 metus – buvo Marijampolės, (tuo metu vadinamo Kapsuko) akių ligų skyriaus vedėjas.

Apie oftalmologijos naujoves skaitė spaudą lenkų, vokiečių, prancūzų, čekų kalbomis. Savo žiniomis dalinosi su kolegomis. Per klaidą tamsą žengusieji ieškojo jo durų ir dažniau pajusdavo stebuklą – gali matyti žvaigždėtą dangų, žiedų spalvas, mylimosios akis.

Mirė velionis eidamas 81-muosius metus (1985 m.). Jam suteikta aukščiausia TSR oftalmologo kategorija, turi "TSRS sveikatos apsaugos žymūno" ženklą, daugybę garbės raštų.

Jo darbą tęsia duktė docentė V. Arčiulienė. Sūnaus Julius žmona Dalia Steiblienė taip pat gydytoja anestezeologė Vilniaus universitetinėje greitosios pagalbos ligoninėje.

Julija Klišonytė-Šelmienė

NUOMONĖS IR PASTABOS

Ar Amerika kalta?

DR. PETRAS I. JOKUBKA

Didžiosios Europos valstybės kaltina Ameriką, kad ji pradėjo Irako karą. Svarbiausias kaltinimas, kad Amerika pradėjo karą neva ieškodama paslėptų masinio naikinimo ginklų ir norėdama panaudoti prieinamomis sąlygomis Irako naftą.

Tenka sutikti su kaltintojais: Amerika tikriausiai žinojo, jog Irakas nebuvo tiek pažengęs, kad pasigamintų didelių masinio naikinimo ginklų, bet reikia manyti, kad turėjo svarbesnių motyvų tą karą pradėti. Nors tie motyvai nėra tinkami skelbti, bet einant pasauliniam karui prieš terorizmą, jie gali būti pateisinami.

Kad Irako nafta negalėjo būti priežastis pradėti karą, tai kiekvienam Amerikos kritikui turėtų būti aišku, nes Amerika juk nesiekia nusavinti Irako naftos. Kiek Amerika gaus iš Irako naftos, už ją mokės rinkos kaina. Kiek bilijonų Amerika skiria Irako atstatymui, tai prašoka dideliu procentu, tai kiek ji galėtų turėti iš Irako materialinės naudos. Juk visiems yra žinoma, kad Irakas Europos valstybėms skolingas apie 120 bilijonų dolerių. Kada jis tą skolą galėtų gražinti? Europos valstybės nesiskubina tos skolos dovanoti.

Svarstant motyvus, kodėl Amerika pradėjo prieš Iraką karą, reikia prisiminti, kad Sadam Huseinui Amerika buvo didžiausias priešas, ir jis galėjo imtis visokių priemonių Amerikai pakenkti. Jis galėjo slapdai remti teroristus, jiems perduoti slaptus ginklus, kokius turėjo ar galėjo pasigaminti. Vykstant tokiam žiauriam karui, preventyvinės priemonės pateisinamos. Pirmajame ir Antrajame pasauliniame kare neutraliom valstybėm buvo sunku išlikti. Jos turėjo pritari vieni ar kiti pusei. Jei Huseinas būtų

pritaręs Amerikai kare prieš teroristus ir įsileidęs besąlyginai tarptautinius inspektorius, Amerika karą nebūtų pradėjusi.

Amerikos ir viso pasaulio labai masinio naikinimo ginklai pagal tarptautines sutartis naujom valstybėm įsigyti yra uždrausta, ir kiekviena valstybė turi leisti Jungtinių Tautų inspektoriams tai patikrinti. Svarbiausia tai lietuvių Iraką, Iraną ir Šiaurės Korėją.

Kadangi Artimuosiuose Rytuose yra didžiausi pasaulio naftos išteklių, tai sritį turi sekti Jungtinės Tautos ir prižiūrėti ŠAS (NATO) kariuomenė. Juk kas gali garantuoti, kad Saudi Arabijoje neįvyktų perversmas ir visi bilijonai turtais nepatektų į teroristų rankas. Toks pat pavojus gali būti ir Irane, kuris nekontroliuojamas gali lengvai pasigaminti atominių, cheminių ir biologinių ginklų. Prezidentas George Bush ir jo administracija puikiai numatė tuos pavojus ir dėl to okupavo Iraką.

Aš esu tikras, kad Amerika, padedant sąjungininkams, sugėbęs suorganizuoti Iraką tokią valdžią, kuri sieks įsijungti į ŠAS (NATO), kuri Artimuosiuose Rytuose yra būtinybė.

Jei Artimuosiuose Rytuose nuolatos būtų ŠAS karinės pajėgos, jos apsaugotų tą sritį nuo teroristų išpuolių ir nuo perversmų. Juk žinome, kiek laiko užima perimti didelę kariuomenę. ŠAS pajėgos ten turi būti visą laiką. Reikia manyti, kad tai buvo rimčiausias motyvas Amerikai pradėti karą Irake. ŠAS turėtų priimti Iraką, Iraną, Saudi Arabiją, Egiptą ir kitas arabų valstybes. Europos sąjunga tikriausiai vengs įsileisti arabų valstybes dėl jų teroristinių tendencijų.

Izraelio santykiai su palestiniečiais yra pasaulinės svarbos, bet juos abiem pusėm prieinama forma išspręsti negalėtų ir Saliamonas. Prieš dešimt metų palestiniečiai turėjo neblogas sąlygas gincius išspręsti taikiai. Arafatas pasirinko kelią gauti viską arba nieko. Visų Arafato reikalavimų patenkinti, pvz. visiems pabėgėliams leisti grįžti į Izraelį, aišku, Izraelis negalėjo, tad pasiliko karo būklę. Palestiniečiai mano, kad jie gali laimėti kariniais veiksmais.

Dėl grąžinimo palestiniečiams visose per 1967 m. kare užimtos teritorijos klausimas turėtų būti sprendžiamas tarptautinėje plotmėje. Jei pvz. ŠAS (NATO) galėtų garantuoti tarp Izraelio ir Palestinos sienų saugumą ir apsaugoti izraeliečius Vakarų Krante, Izraelis turėtų daryti nuolaidų. Kol tas klausimas bus išspręstas tarptautinėje plotmėje, Izraelis turi teisę daugumą teritorijų pasilikti. Kadangi čia įsikūrę užimtos teritorijos išgyveno daugiau kaip de-

Gudijos mieste Gardine įvyko krašto tautinių mažumų festivalis, kuriame dalyvavo ir lietuviai. Nuotraukoje – Gudijos lietuvių bendruomenės atstovai ir programos dalyviai

Tikinčiųjų kova prieš sovietinę okupaciją

Pasižymėjusių kovotojų pagerbtuvės Marijampolėje. Jos pradėtos pamaldomis šventovėje ir tęstos miesto salėje, kur buvo išklaustyti aktualūs žmonių pranešimai, susieti su dabartimi. Įrengtas atitinkamas muziejus

JERONIMAS ŠALČIŪNAS

Liepos 10-osios vidudienis. Nutila varpų aidas Marijampolės bazilikos bokštuose. Didžiaja nava įnešama Trispalvė bei Politinių kalinių ir tremtinių vėliava. Po giesmės *Pulkim ant kelių* šv. Mišiomis pradėdamas "Tauro" apygardos partizanų ir tremties muziejaus renginį *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kova prieš sovietinę okupaciją*.

Prie altoriaus – vyskupas J. Žemaitis, MIC, dabartinis partizanų kapelionas mons. A. Svarinskas, kun. dr. A. Poniškaitis. Ganytojas kviečia gausiai dalyvaujančius tikinčiuosius melsis ir eiti prie Dievo stalo už prieš 10 metų Amžinybės iškeliauvusio kunigo A. Yliaus, MIC, žuvusių partizanų ir jų kapeliono J. Lelešiaus ar Sibiro platybėse kaulėlius palikusiu tremtinių vėles.

Pamokslu iš sakyklos kreipėsi mons. A. Svarinskas: "Tie, kurie šiandien minime, ateistinio persekiojimo metais aukojosi, vadovavusi vysk. M. Valančiaus idealais, artino Bažnyčios atgimimą, Lietuvos nepriklausomybę. Liūdna, kad rinkimuose dalyvavo tik 52% piliečių arba žymi dalis lengvabūdiškai atidavė balsą už abejotinus kandidatus. Esame katalikiškas kraštas ir turime sąžiningai dalyvauti rinkimuose. Tada apginsime laisvę, sulauksime Dievo palaimos". Suteikęs palaiminimą Vyskupas dėkojo pamokslininkui už prasmingas mintis. Skliautais plaukė Lietuvos himnas.

Apskrities administracijos salėje Himnu prasideda konferencija *Bažnyčia ir pasipriešinimas okupacijai*. Daugelio rankose kvietimas su atvaizdu "Kunigai lageryje". Tautiniai draubūziais devinėtos merginos išneša gėles, skirtas abiejų kunigų atminimui. Susirinkusius marijampoliečius bei atstovus iš Vilniaus, Kauno, Alytaus, Panevėžio, Punksio ir kitų vietovių sveikina muziejiaus įsteigėja A. Vilutienė. Tylos minute pagerbia

šimt metų, turi teisę ten pasilikti. Juk nei Estija, nei Latvija, nei Lietuva iš savo valstybių rusų nevieja. Atseit izraeliečiai Vakarų Krante gyvena legaliai. Jei bet kokia palestiniečių valdžia ar ŠAS galėtų juos apginti, jie pilnai galėtų gyventi sukurtoje palestiniečių valstybėje. Tačiau tokia apsauga sunku patikėti, todėl Izraeliui nieko kito nelieta kaip tik apjuosti kolonistus apsaugos siena.

Kaltinti prezidentą George Bush už tai, kad jis pareiškė, jog apie grąžinimą palestiniečių pabėgėlių Izraelin yra nerealu, netikslu. Tai faktas, kurio niekas negali užginčyti. Tai būtų Izraelio valstybės galas. Juk matom, koks palestiniečių gyventojų prieaugis. Jei arabai savo gyventojų prieaugio nekontroliuos, jų laukia didelė katastrofa. Ką arabų milijonai darys savo smėlėtoje dykumoje, kai išsisėms naftos atsargos? Kaip ilgai Jungtinės Tautos galės maitinti palestiniečius pabėgėlių stovyklose, kai jų skaičius taip sparčiai auga? Jei palestiniečiai susitaikytų su savo likimu, imtų kontroliuoti savo prieaugį ir siektų gerų santykių su Izraeliu, pastarasis galėtų daugumą jų priimti į savo augančią pramonę darbus. Juk ten atstumai nėra tokie dideli, kad negalėtų arabai gyventi Vakarų Krante ir dirbti Izraelyje.

mi visi nesugrįžusieji.

Istorikas J. Gustaitis pranešimu *Kunigų vaidmuo "Tauro" apygardos partizanų veikloje* nurodė, kad Bažnyčia, sekdama dvasininkų A. Mackevičiaus, A. Tatarės, M. Valančiaus, J. Maiorinio pėdomis, netylėjo nuo pat 1940-ųjų m. okupacijos. Tačiau į pasipriešinimą jungtasi pasyviai. Kun. A. Ylius suprato, kad reikalinga organizacija. Atsisakęs išvykti į Vakarų, jis įsteigė "Tauro" apygardos štabą Skardupių klebonijoje. Tapęs VLKO pirmininko II pavaduotoju, vyko į Žemaitiją ryšių užmegzti. 1945.X.10 suimtas dėl išdavystės. Mirė 1994 m. liepos 8 d.

Kiek skirtinga kun. J. Lelešiaus veikla. Nuo 1944 m. liepos mėn. dirbusį Gražiškių, Lankeiškių parapijose jį KGB saugumiečiai kvietė bendradarbiauti. Teko slapstyti. 1946.III.1 apsisprendė būti partizanų kapelionu. Visiems skiepijo teisingumą ir viltį. Rašė dienoraštį. Troško, kad nebūtų išnaudojimo, nes "krauju įrašė: Lietuva, būsi laisva!" Mokėjęs aukotis Dievui ir Tėvynei, žuvo 1944 m. rugsėjo 24 d.

Pranešimo *Tautiškojo naidinimo metai* autorius socialinių mokslų dr. J. Parnauskas (Vilnius) priminė, jog seime nesvarstomas tautinio ugdymo klausimas. Skirtingai nuo latvių ir estų Lietuvoje suteikta pilietybė net nemokantiems kalbėti lietuviškai. Mokiniai naudoja L. Truskos vadovėlį, kuriame suniekinanti partizanai. Tylima, nors griaujami šeimos pagrindai. Europos sąjungoje išliksime tik saugodami tautiškumą, tradicijas, kalbą. Įkylus žodis *problema* išstūmė sinonimus *sunkumas, keblumas, painumas*. Tautinį ugdymą gali atgaivinti tik šeima, mokytojai, kunigai.

Nepateiktas pranešimas *Neginkluotas pasipriešinimas okupacijai* – iš Kauno neatvyko nei

SPRINTING
NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$50.00, rėmėjo – \$60.00, garbės – \$70.00

Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiška doleriais)

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

.....

.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3, Canada

Tinklalapio adresas: www.tzib.com

El. paštas: tevizib@pathcom.com

Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802

Norintiems susipažinti TEVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA

Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd. E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

(vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

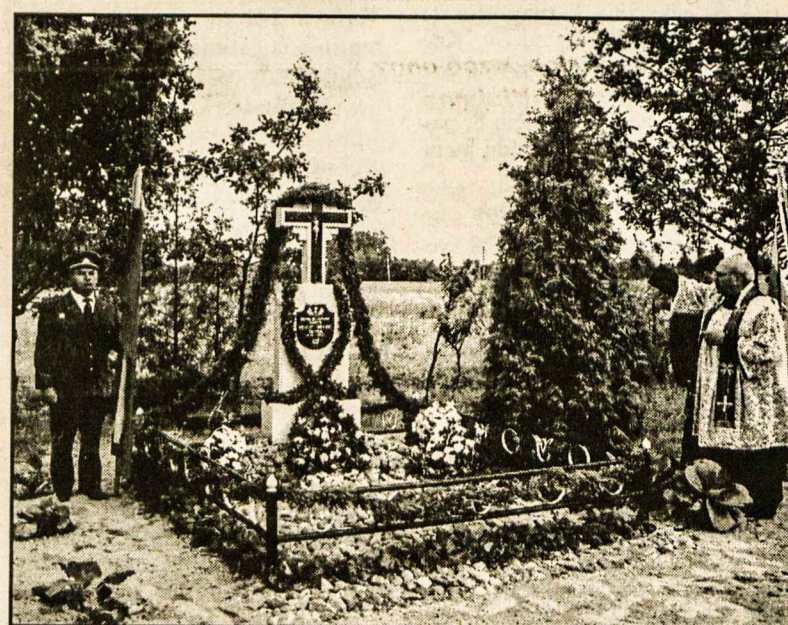
5110 Dundas ST. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

A.a. Vincento Gruodžio-Zilvičiaus paminklas gimtajame Važtakiečio kaime, Marijampolės apskrityje

Nuotr. R. Rusteikos

Įamžintas partizano atminimas

2004 m. liepos 3 dieną Prienų šventovėje buvo aukojamos šv. Mišios už partizano Vincento Gruodžio-Zilvičiaus vėlę. Po jų Važtakiečio kaime, netoli Počiūnų, pašventintas neseniai pastatytas kryžius partizano atminimui.

Vincento Gruodžio likimas panašus į kitų patriotiškai auklėtų pokario laikotarpio jaunuolių. Kils iš Marijampolės apskritys Kūlingio kaimo. Mokėsi Igliaukos pradinėje mokykloje, vėliau – Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. Karo pradžioje užėjęs rusams, kai generolas Plechavičius kreipėsi į jaunimą, kviesdamas ginti Tėvyne, neatsiliko ir gimnazistas Vincetas. Tarnavo 303 batalione, čia išmoko vartoti ginklą. Ta patirtis labai praverė partizaninėje kovoje.

Karui pasibaigus ir sugrįžęs rusams, kurį laiką slapstėsi, bet kratos ir persekiojimams ramaus gyvenimo nežadėjo. 1946 m. Vincas išėjo į mišką.

Sumanų, energingą idealistą mėgo žygio draugai, vadai patikėdavo atsakingas užduotis. Bet partizano kelias buvo neilgas. 1947 m. lapkričio 18 dieną Ka-

šonių kaime susidūrimu su NKVD kariuomene jis buvo sunkiai sužeistas, paimtas į nelaisvę, žiauriai kankintas, vėliau enkavedistų nuvežtas į Kauno ligoninę, kad pagydytą galėtų toliau kankinti. Deja, po 4 dienų mirė. Palaikus slapčiomis iš ligoninės atvežė į Važtakiečio kaimą ir palaidėjo gojelyje šalia Vaikšnių zodybos. Taip Vincetas išvengė daugelio kovos draugų, po mirties niekintų miestų aikštėse, likimo. Deja, kolchozų laikais partizano kapas buvo išdraskytas melioracijos.

Vasaros gėlės papuošė naująjį paminklą. Patriotai entuziastai, negailėdami nei laiko, nei lėšų, pasistengė įamžinti partizano atminimą. Tai visų pirma – darbą iniciatorė ir finansuotoja Albina Vaikšnytė-Jungaitis, statę paminklą ir tvarkę aplinką: Romas Rusteika, Vladas Skarickas, Vytautas Šatas, broliai Juodžiai.

Prie paminklo kalbėjo bendražygiai: Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos Marijampolės apskritys skyriaus pirmininkas Petras Gražulis, Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio "Tauro" apygardos vadas Jonas Matukevičius. Susirinkusieji dainavo patriotines dainas, skaitė eilėrašius.

Birutė Jonelienė

TORONTONT

Anapilio žinios

Liepos 25, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje per 9.30 v.r. ir 11 v.r. Mišias giedojo Lilijos Turitaitės vadovaujamas pensininkų choras "Daina".

Mūsų parapijos Religinė sekcija ieško naujų Mišių skaitovų vasaros sekmadieninėms 11 v.r. Mišioms. Susidomėjusius prašome skambinti Jūratei Butrienei tel. 416 239-8986.

I lietuvių pamaldas Midlande rugpjūčio 22, sekmadienį, organizuojamas autobusas, kuris vyks iš Hamiltono ir 12 v.r. sustos paimti maldininkų prie Prisikėlimo šventovės Toronte. Autobusas pakeliamas gali sustoti ir Anapilyje apie 11.30 v.r. Norinčius vykti nuo Anapilio prašome registruotis mūsų klebonijoje tel. 905 277-4320. Kelionės kaina - \$20.

Lietuvos kankinių šventė - Anapilio parapijos atlydai šiais metais bus spalio 3, sekmadienį. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios rytą bus tik 9.30 val. (Mišių 11 v.r. nebus). Iškilmingos Mišios tą dieną bus 3 val. po pietų. Po Mišių bus eisenos su švenčiausiuoju, o po eisenos - vaišės Anapilio salėje. Vaisių metu meninė programą atliks Algio Ulbino vadovaujamas "Bočių" choras iš Wasaga Beach miesto. Bilietai į vaišes bus pradami platinti rugsėjo mėnesio pradžioje. Juos bus galima užsisakyti pas Birutę Samsonienę tel. 905 847-9961.

Rugsėjo 19, sekmadienį, bus rinkimai į XIX KLB Krašto tarybą. Šiuo metu registruojami į Tarybą kandidatai. Kandidatavimo lapelių galima gauti Anapilio raštinėje, bankelio patalpose ir klebonijoje. Anapilio knygyne gautas anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų kalbų žodynas vienoje knygoje. Mišios rugpjūčio 1, sekmadienį, 9.30 v.r. už vačiųlių giminių mirusių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Kazimierą Kučinską; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 31, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Karolį Lukošį ir Juozą Svilą.

Išganytojo parapijos žinios

Ši sekmadienį, rugpjūčio 1, pamaldos 9.30 v. ryto su Šv. Komunija. Pamaldų metu įvyks Šv. Krikštas.

Sekmadienį, rugpjūčio 8, pamaldos 9.30 v. ryto. Pamaldų metu įvyks Šv. Krikštas.

Lietuvių Namų žinios

Sekmadienį pietavo 128 svečiai. Kviečiame visus pietauti LN valgykloje, kur yra geras aptarnavimas, veikia baras.

Slaugos namų žinios

"Labdarai" aukėjo \$30 - L. Balsienė a.a. Onos Lapinskienes atminimui.

Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje A. K. Biretos paaukojo \$300.

Šv. Jono lietuvių kapinių kelių asfaltavimo vajui \$100 aukėjo I. Latvaitienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

Prisikėlimo parapijos vadovybė ir parapijiečiai linki Tėviškės žiburių redaktoriams ir darbininkams gerų vasaros atostogų ir dėkoja už nuolatinius patarnavimus parapijai kas savaitę spausdinant parapijos žinias.

Šio sekmadienio 11 v.r. Mišios, pradedant šeimų stovykla, bus šią vasarą paskutinės "Kretingos" stovyklavietėje.

Lietuvoje mirė a.a. Petras Šlekys, parapijiečio Elizejaus Šlekio brolis.

Norintys į Midlandą keliauti autobusu prašomi registruotis parapijos raštinėje (tel. 416 533-0621). Kelionės kaina \$20.

Parapijos gegužinė, kurią rengia parapijos tarybos visuomeninė sekcija, įvyks rugsėjo 11, šeštadienį, "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje.

Antroji vaikų stovykla baigiasi šį šeštadienį, liepos 31, o ši sekmadienį, rugpjūčio 1, 11 v.r. Mišiomis prasidės šeimų stovykla, kuri tęsis iki rugpjūčio 7 d.

Mišios sekmadienį, rugpjūčio 1: 8 v.r. už a.a. Antaną Rubelį - 20 metinės; 9 v.r. už a.a. Elvyrą Šelmienę; 10.45 v.r. už Medininkuose žuvusius lietuvius, a.a. Barborą ir Juliją Stendelius, už a.a. Antaną Sapijonį; 12.15 v.p.p. už gyvųjų ir mirusių parapijiečių.

Metinės lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande įvyks sekmadienį, rugpjūčio 22. Kryžiaus keliai bus einami 2.30 v.p.p., Mišios 3 v.p.p., o po jų trumpos maldos prie tremtinių aukoms atminti lietuviško kryžiaus. Mišias koncelebruos lietuvių kunigai iš Londono, Hamiltono, Mississaugos ir Toronto. Per pamaldas giedos Algio Ulbino vadovaujamas "Bočių" choras iš Wasaga Beach vietovės. Tautiečiai mielai kviečiami pamaldose dalyvauti. Jose prisiminsime Lietuvos kankinius, apklansime lietuvišką kryžių. Tai bus prasminga ir maloni vasara baigiantis išvyka. Nuo Hamiltono Aušros Vartų ir Toronto Prisikėlimo parapijų bus galima vykti autobusu. Registruotis parapijų raštinėse.

Kanados Lietuvių katalikų centras

"Kanadoje-lietuviška spausdinto žodžio sala" - po tokia antrašė dienraštis *Kauno diena* (2004.VI.16) paskelbė Jūratės Kuzmickaitės pokalbį su Tėviškės žiburių redaktore Ramūne Sakalaite-Jonaitiene, tuo metu Lietuvoje dalyvavusia Spaudos atgavimo 100-mečio minėjime, susitikusia su kai kuriais spaudos darbuotojais bei kitais veikėjais. Pokalbyje paryškintas antrosios ir trečiosios imigracijos bangų Kanadoje skirtingumas, apibūdinti lietuviškos spaudos išeivijoje rūpesčiai bei leidybos tikslai. Pokalbis pailiustruotas E. Makarsko daryta spalvota TŽ redaktorės nuotrauka.

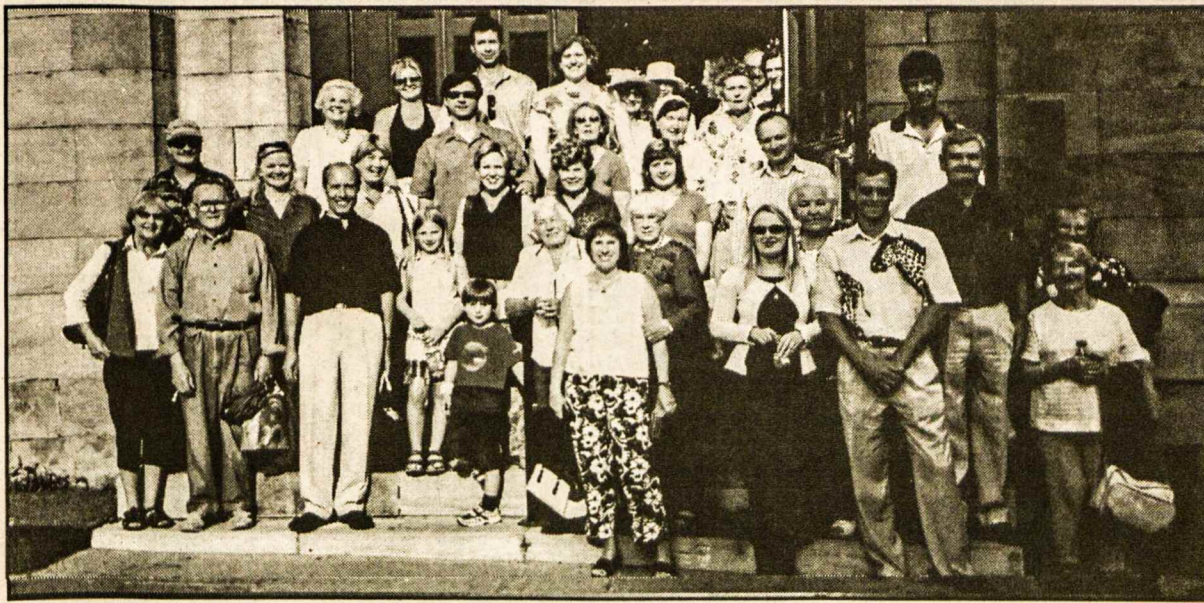
Toronto L.F. Bičiuliai atnaujino TŽ prenumeratą Garliavos J. Lukšos vardo gimnazijai (60 dol.) ir pridėjo 20 dol. auką.

PADĖKA

Lietuvos vyskupų konferencijos delegato
prel. EDMUNDO J. PUTRIMO patariamasis komitetas

nuosirdžiai dėkoja lietuvių kredito kooperatyvo "PARAMA" valdybai už \$500 auką, kuri skiriama prel. Putrimo sielovados darbui lietuviškose parapijose išeivijoje bei visame pasaulyje išsibarsčiusių lietuviškų židinių išlaikymui.

Giedra Paulionienė, pirmininkė

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras su klebonu kun. A. Volskiu (1 eilė 3-as iš k.), š.m. liepos 11 d. pasirodęs trijų valandų kelionei Šv. Lauryno upe. Smagiai keliavo 60 choristų "Olympia" laivu Ntr. V. Bulotienės

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

ANAPILIO parapijos atlydai bus spalio 3, sekmadienį

- ♦ 3 v.p.p. - iškilmingos MIŠIOS ir eisenos su švenčiausiuoju.
- ♦ po MIŠIŲ - vaišės Anapilio salėje.
- ♦ vaisių metu - prel. dr. PRANO GAIDOS pagerbimas jo 90 m. amžiaus proga; meninė programa, kurią atliks iš Wasaga Beach atvykęs Algio Ulbino vad. "Bočių" choras.

Bilietus į vaišes galima užsisakyti pas Birutę Samsonienę tel. 905 847-9961.

Maloniai kviečia visus dalyvauti - ANAPILIO PARAPIJOS TARYBA

ŠIS TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ NUMERIS yra paskutinis prieš atostogas. Pirmas poatostoginis numeris išeis rugpjūčio 17 d. Atostogų metu administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius.

Santaros-Sviesos 51-asis suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 9-12 d.d. Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte, Illinois valstijoje, JAV. Suvažiavimo programoje dalyvauja pakviesti įvairių sričių paskaitininkai, vyks idomos vakaro programos. Registracijos mokeskis \$30 visam suvažiavimui, \$10 vienai dienai. Pietūs ir vakarienė - po \$12. Registruotis iki rugsėjo 7 d. pas M. Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516 (tel. 630 852-3887). Nakvynės reikia pasirūpinti patiems.

KLF valdybos posėdis įvyko liepos 19 d. Prisikėlimo parapijos bibliotekos patalpose. Dalyvavo pirm. A. Nausėdas, sekr. D. Sher, R. Kalendra (narys), S. Piečaitienė (KLB atstovė) ir administratorius L. Baziliauskas. Pirm. A. Nausėdas painformavo apie birželio 14 d. įvykusį KLF Tarybos susirinkimą ir jame svarstytus klausimus. Jame diskutuoti Fondo investicijų reikalai, patvirtintos Perno komisijos pristatytos stipendijos Kanados lietuviams studentams. Pirm. A. Nausėdas taip pat pranešė apie planuojamas Montrealio ir kitų lietuvių bendruomenių aplankymus šių metų rudenį ar ateinančiais metais. Ižd. V. Jonušienė nedalyvaujant posėdyje, išlaidų apyskaitą susirinkusiems valdybos nariams pateikė KLF administratorius L. Baziliauskas. Išlaidos patvirtintos. Administratorius taip pat pranešė apie gautus laiškus bei aukas. Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" parėmė Fondą tradicine kasmetine 2000 dolerių auka. Organizacijos, gavusios finansinę paramą iš KLF, jau pradėjo siųsti padėkas ir apyskaitas, kaip parama panaudota. Kalbėta apie Fonde saugumų įvairių organizacijų narystės peržiūrėjimą. Norima surūšiuoti šias organizacijas į aktyviai veikiančias ir neaktyvias. Peržiūrėjimo darbą atlieka valdybos pirm. A. Nausėdas, taipgi pranešęs, kad *Pasaulio lietuvių* atspausdintas D. Sher paruoštas straipsnis apie KLF.

Kitas valdybos posėdis įvyks rugsėjo 13 d. Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. D.B.S.

A. a. Elenos Senkuvienės vienerių metų mirties prisiminimui, Kazys ir Vilma Gapučiai Tėviškės žiburiams aukėjo \$25.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$50 aukėjo A. Petkevičienė.

A. a. Onai Lapinskienei (99 m. amžiaus) mirus, jos atminimui pagerbti *Kovai su vėžiu* sergantiems vaikūčiams Lietuvoje aukėjo: \$20 - J. Zlatkus, R. Bekerienė, A. Lemėžys, V. Birštonas, V. Vaitkienė, D. L. Butrimai, S. Girčienė; \$10 - J. M. Astrauskai, D. Vaidilienė; \$5 - K. Bužis. D.K. ir M.P.

MOKAME

1.00%

TAUPYMO SĄSKAITOMS

(be gyvybės draudimo)

1573 Bloor St.W., Toronto ON

TEL: (416) 532-1149

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON

TEL: (416) 207-9239

PASKOLOS STUDENTAMS!

ARTĖJA NAUJI MOKSLO METAI!

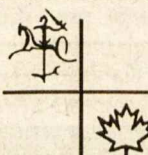
Priskėlimo kredito kooperatyvas siūlo palankiomis sąlygomis paskolas studentams iki \$10,000.

STIPENDIJOS STUDENTAMS!

Kooperatyvo valdyba paskirs 5 stipendijas, kurias gaus studentai-kooperatyvo nariai. Užpildykite prašymus iki rugpjūčio 31 d.

Teiraukitės

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVE

3 Resurrection Road, Toronto

Tel. 416/532-3400

2185 Stavebank Road, Mississauga

Tel. 905/566-0006

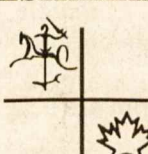
E-paštas: rpucl@rpucl.com

MOKAME

2.50%

už 1 metų indėlius

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Road, Toronto

Tel. 416/532-3400

2185 Stavebank Road, Mississauga

Tel. 905/566-0006

PAČIŲ PRISKINTOS ARBA JAU PARUOŠTOS PARDAVIMUI

AVIETĖS, SERBENTAI, AGRASTAI ir daržovės

KEPYKLA ir PARDUOTUVĖ

8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo Markham Rd. (Hwy. 48)

TEL. 905 294-3275

Tinklapis: www.whittamoresfarm.com

MONTREALQUE

Kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Klyvlando, OH, Švč. M. Marijos Nuolatinės Pagalbos parapijos klebonas, atostogavo Jėzuitų poilsio namuose St. Jerome, Que. ir apsilankė kun. Juozą Aranauską, SJ, buvusį ilgametį Aušros Vartų parapijos kleboną, kuris jau ilgesnį laiką ten gyvena. Kun. G. Kijauskas, SJ, šiemet ruošiasi keliauti Lietuvon.

Žvejų ir medžiotojų klubas "Nida" rengia gegužinę savo skylių rugpjūčio 14, šeštadienį, Rigaud Bay, Que. Bus muzikos, sporto žaidimų, vyks loterija ir vaisės.

Jėzuitų ordinas liepos 31, šeštadienį, mini savo įkūrėjo Šv. Ignaco Loyolos šventę. Aušros Vartų parapija sveikina kun. Juozą Aranauską, SJ, bei visus Jėzuitus ir prašo pasimelsti už visus šioje parapijoje dirbusius mirusius Tėvus jėzuitus.

Rūta Šlapkauskaitė, Vilniaus universiteto studentė, atvyksta į Montrealį. Jai reikia pastogės rugpjūčio 8 - 15 dienomis ir rugpjūčio 20 - 30 dienomis. Tautiečiai, gal jai padėti, prašomi skambinti į Aušros Vartų parapijos kleboniją tel. 514 766-5755.

Lietuviškam kryžiui prie Aušros Vartų šventovės atstatyti

Šv. Onos draugija paaukojo \$1,000 (ne \$100 kaip buvo prieš tai skelbta). D.S.

Aušros Vartų parapijos choro kelionė š.m. liepos 11 d. "Olympia" laivu finansškai parėmė Montrealio lietuvių kredito unija "Litas". Už paramą dėkingi lieka kelionės dalyviai. V.B.

Šv. Kazimiero parapijos žinios

Mišios Šv. Onos šventės proga bus aukojamos sekmadienį, rugpjūčio 8. Draugijos narės ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Liepos 14 d. mirė a.a. Antonina Skrupskienė (Žemaitė), 88 metų. Liūdi duklė Alė, sūnus Antanas, brolis Juozas Žemaitis.

Liepos 19 d. mirė a.a. Jennie Blackie (Kraivaitė), 84 metų. Liūdi duklė Judy, žentas Kevin Gilligan, vaikaičiai Shawn ir Laura, sesuo Bertha Lenkaitienė ir brolis Richard.

Šeštadienį, liepos 24 Jono ir Reginos Išganaičių sūnus Tomas susituokė su Melanie Drechou. Abiejų parapijų klebonai - kun. R. Birbilas ir kun. A. Volskis - koncelebravo šv. Mišias. Vedybų pokylis įvyko "Le Windsor Ballroom". Su gausiais svečiais kartu linksmosini jaunojo seneliai Juozas ir Albina Išganaičiai bei Stasė Bulkienė. V.L.

Iškeliavo negrižtamai

A. a. Antanas Čepulis

Birželio 12 d. Montrealyje iškeliavo amžinybėn Antanas Čepulis, išgyvenęs 89 metus. Jis mylėjo savo gimtąjį Jurbarką ir Lietuvą visą širdimi.

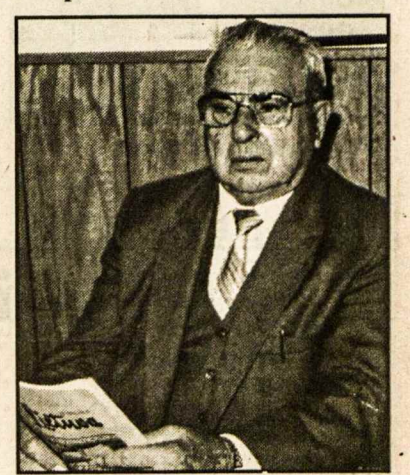
1944 m. rusų frontui artėjant A. Čepulis paliko Tėvynę ir pasitraukė su savo žmona Marcelė į Vokietiją, vėliau persikėlė į Angliją, vėliau emigravo į Kanadą.

Nuo pat atvažiavimo į Montrealį jisai įsijungė į naujai steigiamos Aušros Vartų parapijos veiklą. Kartą po sekmadienio Mišių visi rinkosi į parapijos salę, norėdami išrinkti būsimą parapijos komitetą. Tuomet salėje visi vienbalsiai išrinko A. Čepulį parapijos komiteto pirmininku. Nuo tada jisai aktyviai dirbo įvairius parapijos darbus. Ne tik komiteto pirmininko darbu, buvo ir ūkio vedėjas, ir patarėjas, ir parapijos susirinkimų organizatorius. Kitaip sakant, jis buvo klebono kun. J. Kubiliaus dešinioji ranka. Jisai niekuomet neatsisakydavo kai reikėjo kuo nors padėti.

A. Čepulis rėmė ne tik savo parapiją, bet ir lietuviškas organizacijas, spaudą.

Jo namai buvo atviri visiems tautiečiams. Kiek tik lietuvių kunigų atvažiudavo į Montrealį, visi jie būdavo gražiai priimti ir pavaišinti jo žmonos paruoštais valgiais.

A. Čepulis 1957 m. organizuojant kartu su A. Žiuku (dabartiniu

A.a. ANTANAS ČEPULIS

Lietuvos Karaliaus Mindaugo-Neringos šaulių kuopos vadu) Montrealio šaulių klubą, dalyvavo pirmame to klubo susirinkime. Vėliau, persiorganizavus pasivadino Montrealio L.K. Mindaugo šaulių kuopa.

A. Čepulis visą laiką buvo aktyvus kuopos šaulys, valdybų narys, kuopos turto globėjas.

Montrealio lietuvių bendruomenė liūdi netekusiu A. Čepulio. Jis visiems būdavo labai paslaugus ir visada ištiesdavo pagalbos ranką.

Jums, mielas Antanai, lai būna lengva Kanados (Mississaugoje) žemėlė, kur jau išsijusi žemėlė ir daug jūsų taip mylėtų lietuvių.

L. Stankevičius

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545

FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

IESKAU NUOMOTI KAMBARĮ OTAVOJE nuo rugpjūčio mėnesio. Lankysiu Carleton universitetą. Prašau skambinti Tomui tel. 416 762-0660.

RAMI, NERŪKANTI MOTERIS, 38 m., ieško prieinamą kainą buto arba porą kambarių. Skambinti tel. 416 880-4009 arba 416 760-2745.

IESKOME AUKLES 2 vaikams mūsų namuose, Richmond Hill, nuo 8 v.r. iki 6 v.v. 3 ar 4 dienas per savaitę. Skambinti tel. 905 787-0913 vakarais.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems ir užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

Ar jau parėmė Kanados lietuvių muziejų archyvą?

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122

namų: (905) 848-9628

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

Toronto "Atžalyno" studentai šoka XII lietuvių tautinių šokių šventėje Čikagoje